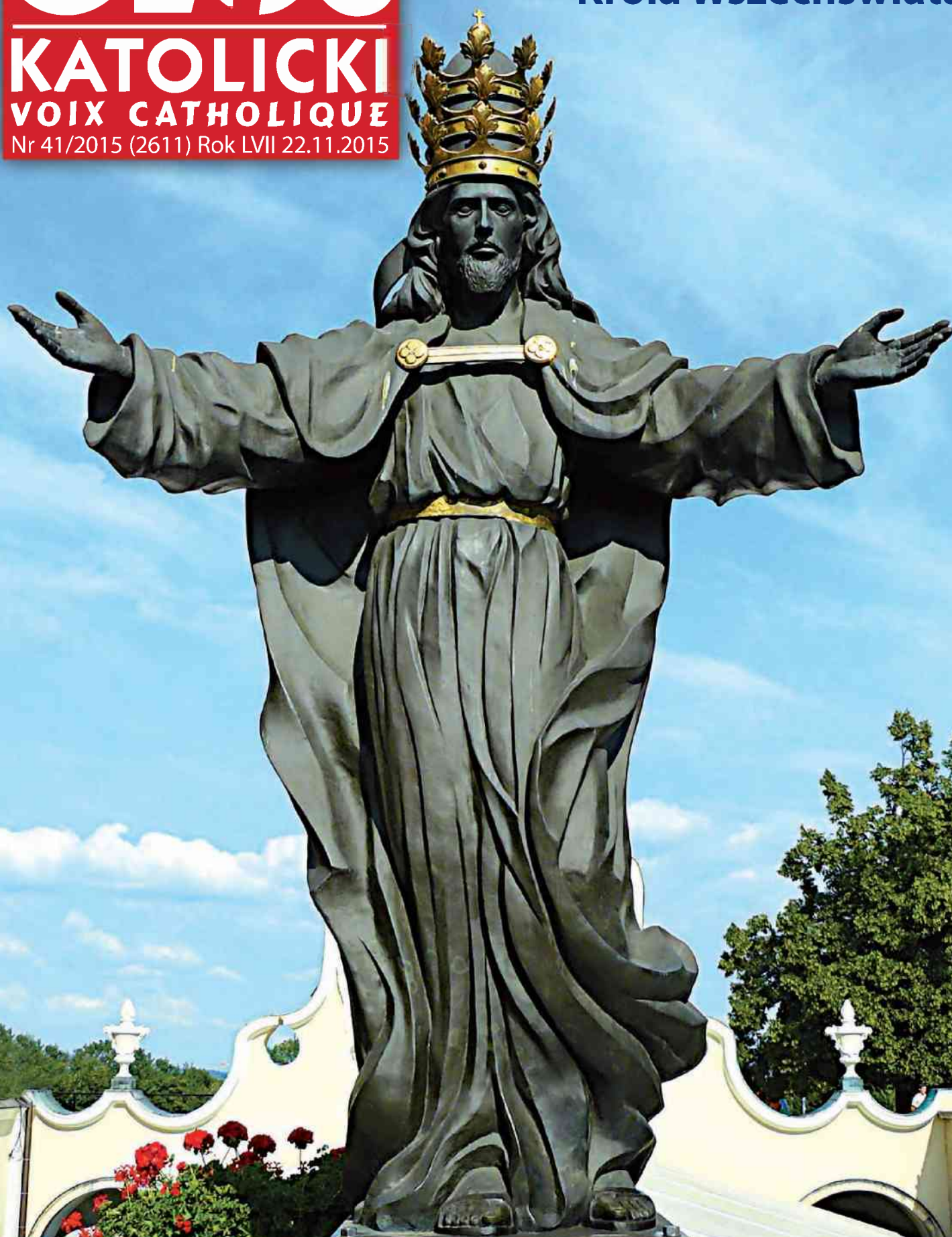




Wydawany przez

## Kalendarz Głosu Katolickiego

Calendrier de la Voix Catholique



**POLSKA MISJA  
KATOLICKA**  
we Francji

Kalendarz Głosu Katolickiego  
Calendrier de la Voix Catholique

# 2016



1050<sup>lecie</sup>  
**CHRZTU  
POLSKI**

(LES 1050 ANS DU BAPTÊME DE LA POLOGNE)

**Niedroga francusko-polska  
firma pogrzebowa**  
Tel./fax 02 31 85 23 66  
mówimy po polsku i po francusku  
josefa.bazincourt@gmx.fr  
POMAPES FUNERAIRES POLONIA  
ASSISTANCE INTERNATIONALE

**SAMI SWOI**  
Polskie sklepy spożywcze  
93600 AULNAY SOUS BOIS  
23, AV. ANATOLE FRANCE  
Tel. 01 72 51 62 00  
94200 IVRY SUR SEINE  
44, RUE LENINE  
Tel. 01 70 25 46 62  
e-mail: sami.swoi@net.pl

**Janosik**  
**SINDBAD**  
Wylazdy z Francji do ponad  
200 miast w Polsce!  
Kierownictwo telefoniczne:  
01 40 20 00 80  
01 44 69 30 80

**CENTRUM  
STOMATOLOGICZNE  
PRONY**  
91, rue de Prony  
75017 Paris  
01 44 29 79 89  
Mówimy po polsku

**karouna**  
Tel. 01 40 15 09 09

1050<sup>lecie</sup>  
**CHRZTU  
POLSKI**

## ZAMÓW GO JUŻ DZISIAJ

wypełniając kupon  
zamieszczony  
poniżej i wysyłając  
go na adres redakcji  
„Głosu Katolickiego”  
263 bis, rue St-Honoré,  
75001 Paris

W Kalendarzu znajdziesz także jego  
wersja kieszonkowa (do wycięcia)!



## KUPON zamówienia kalendarza

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2016 rok

Ilość egzemplarzy: \_\_\_\_\_ w cenie po **4,20 €** (z przesyłką **4,70 €**). RAZEM \_\_\_\_\_ €

Imię i nazwisko: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Adres: \_\_\_\_\_

Dołączam

☐ czek (dla „Voix Catholique”) ☐ gotówkę

\* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris  
Tel. 01 55 35 32 31; 01 55 35 32 28; e-mail: vkat@sfr.fr

## Telegram z... nienawistnikiem



Spotkałem wczoraj u znanych... nienawistnika. Facet sympatyczny, cywilizowany, czytający i panywany, i w którymś momencie dyskusji, a jakże – politycznej, wyznał ścisłym głosem, z lekkim zażenowaniem, czy wstydem nawet – tylko, że ja tych ludzi, tych dwóch, i tego trzeciego jeszcze no to po prostu... nienawidzę! Okazało się, że po za tym jego stanem emocjonalnym, tak intelektualnie, tak na argumenty,

wszystko inne byłoby w stanie rozważyć, przyznać – tu czy tam – jakąś rację, „z tolerować” wiele, tylko że ta nienawiść zawęziła mu pole widzenia i pole manewru, jakoś odebrała rozum, czyli wolność stanowienia o sobie i rozstrzygnięcia prawdy. Wybodorowanie w ludziach takich słychać odruchów, uruchamianych podkorowo i gruczołowo niemal, wbrew otaczającą rzeczywistość, pozwala: prawować nad nimi ni formalną, acz całkowitą wręcz władzę, pozwala manipulować nawet nie „przyswoiszymi”, „autorytetami” dziedzin wszelkich dość dowolnie, wykorzystywać jak bezwzględne narzędzia, jak mięso armatnie, którym się wali w przeciwnika na oślep i bezkarnie, nie tyjąc o rację. Tymczasem uczą nas od urodzenia, od dziecka rodzice, dobrzy wychowawcy i katecheci, by umieć rozróżniać czyny, nawet grzechy nie gorsze od ich winowajców. Mogę przy tym być święcie przekonany, że ten czy ów jest błędny, że niedoformowany, że złodziej, że zachował się podle, że bez charakteru, że godny... potępienia złoczyńca... Ale dać mu do tego jeszcze satyrę, fak jest wyzwalania we mnie złych, niekontrolowanych wręcz i niegodnych emocji – nie! Wyzwólcie się z własnych nienawiści!

PO.

-KANCLERZ NIEMIEC JEST  
PODOBNO POWAŻNIE ZANIĘTY KAJONĄ  
PROJEKTAMI REFORM NASZEGO  
NOWEGO RZĄDU: ROZKŁAŻA  
NAWET ODESŁANIE NAM NA  
GWIAZDKĘ DONALDA TUSKA...



rjs. Leszek Biernacki

PRZY KAWIE

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

### W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | W obronie wiary i Kościoła – str. 5
- | Rząd kontynuacji czy przetomu? – str. 6
- | Refleksja listopadowa – str. 7
- | Polityka rodzinna przede wszystkim – str. 8
- | Les chiffres électoraux – str. 11

## Prezydent RP Andrzej Duda w Watykanie

Papież Franciszek przyjął 9 listopada b.r. w Watykanie prezydenta RP Andrzeja Dudę. Głowie polskiego państwa towarzyszyła żona Agata i córka Kinga.

Głównymi tematami rozmowy były przygotowania do Światowych Dni Młodzieży, sytuacja na Ukrainie, kwestia uchodźców oraz potrzeba troski o rodziny.

Prezydent przyznał, że jest pod dużym wrażeniem spotkania z papieżem Franciszkiem i samej jego osoby. „Ojciec św. jest niesamowity. Człowiek niezwykle spokojny, emanujący dobrem” – stwierdził prezydent RP Andrzej Duda.

Polska delegacja – dodał prezydent – została przyjęta w Stolicy Apostolskiej z wielką życzliwością. – Ojciec św. mówił – co mnie ucieszyło – że trzeba dbać szczególnie o rodzinę i prosił o opiekę nad rodzinami, aby władza zwracała na to uwagę. To jest także niezwykle ważne dla mnie – stwierdził Andrzej Duda. Prezydent ponowił zaproszenie dla Ojca św. do złożenia wizyty w Polsce, do czego dojdzie przy okazji przyszłorocznych Światowych Dni Młodzieży w Krakowie. „Papież powiedział oczywiście, że przyjedzie, jest to więc wielka radość, że będziemy Go gościć na naszej ziemi” – dodał Andrzej Duda.

Jak powiedział prezydent, papież Franciszek wyraził chęć przybycia nie tylko na SDM do Krakowa, ale chciałby jeszcze odwiedzić Częstochowę i pomodlić się w Auschwitz.

W prezencie od Ojca św. prezydent otrzymał papieski medal oraz egzemplarze encykliki „Laudato si” i adhortacji apostolskiej „Evangelii Gaudium” po polsku. Ze swej strony prezydent wręczył papieżowi obraz MB Częstochowskiej. Prezydent RP spotkał się także z Sekretarzem Stanu Stolicy Apostolskiej, kard. Pietro Parolinem. □



## Zaprenumeruj „Głos Katolicki”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: \_\_\_\_\_

Adres: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

□ Rok (56,60€) □ Pół roku (30,30€) □ Miesiąc (5€)

□ Przyjaciele „Głosu...” (69,60€) □ PDF/e-mail (49,90€)

□ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na:  
Głos Katolicki – Voix Catholique  
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki  
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejnka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11  
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

KUPON  
PRENUMERATY

KUPON  
PRENUMERATY





## LITURGIA SŁOWA

## Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata

## PSALM RESPONSORYJNY

**Refren:** Pan Bóg króluje, peten majestatu.

## EWANGELIA

**Słowa Ewangelii wg św. Jana**

Piłat powiedział do Jezusa: „Czy Ty jesteś Królem żydowskim?”.

J 18,33b-37

Jezus odpowiedział: „Czy to mówisz od siebie, czy też inni powiedzieli ci o Mnie?”. Piłat odparł: „Czy ja jestem Żydem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Coś uczynił?”. Odpowiedział Jezus: „Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby królestwo moje było z tego świata, stłoczyłbym bilitę, aby nie został wydany Żydom. Teraz zaś królestwo moje nie jest stąd”. Piłat, zatem powiedział do Niego: „A więc jesteś Królem?”. Odpowiedział Jezus: „Tak, jestem królem. Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mego głosu”.

# Jego panowanie ma na imię: „Służba”

ks. Marcin M. Stefanik SChr

*Kiedy mówimy o Królestwie Bożym, to w pierwszym skłajaniu powracamy do istniejących jeszcze w Europie form organizacji życia: polecznego, politycznego, go podarczego, jakim są królestwa (Wielka Brytania, Hiszpania, Belgia). Maja one swoje terytorium, określone przepisy, poddanych i oczywiście władzę. Znamy z różnych nauk sposoby ich funkcjonowania.*

Kiedy mamy przyjrzeć się Królestwu Bożemu, jak i samemu Królowi Wszechświata, tracimy orientację, bo jak mówi sam Jezus: *Królestwo moje nie jest z tego świata* (J 18,36). Cóż to, więc za Król i jak funkcjonuje Jego Królestwo? Oczekiwany Mesjasz polityczny okazał się kimś innym? Pewien obraz zostaje nam przedstawiony jak i odpowiedzi udzielają teksty Liturgii Słowa ostatniej niedzieli roku liturgicznego, którą określa się, jako Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata. Termin świętowania zaproponował papież Paweł VI.

Uroczystość ta jest stosunkowo młodym świętem, ustanowiona została, bowiem w 1925 r. (w encyklice Piusa XI *Quas primas*). Jednym z jej elementów jest uznanie w Jezusie swojego Pana, który także panuje nad innymi stworzeniami, ba nawet nad całym światem. To panowanie domaga się od każdego z istnień oddawania Mu czci. Wyraża się ona nie tylko w ramach krucjat, czy prowadzenia wielkich batalii obrony dogmatów wiary, ale prostych, zwyczajnych gestów. Najlepszym przykładem jest uczynienie w miejscu publicznym znaku krzyża, np. rozpoczynając podróż, przed jedzeniem.

Tak późne wprowadzenie tej Uroczystości, może rodzić wątpliwości, uzasadnienia tegoż Święta w tradycji biblijnej. Nic najbardziej mylnego. Otóż istnieje wiele tekstów biblijnych, które nawiązują do panowania Chrystusa Króla. Mianowicie: Księga Daniela (7, 13-14): *...a oto na obłokach nieba przybywa jakby Syn Człowieczy (...). Powierzono Mu panowanie, chwałę i władzę królewską; Ps 72, 7-8: za dni jego zakwitnie sprawiedliwość i wielki pokój; (...) I panować będzie od morza do; Iz 9, 6: jego panowanie w*

*pokój bez granic.* To tylko nieliczne przykłady, kiedy Słowo Boże, przypomina nam o tym, że najwyższym władcą świata jest Bóg. Ten, który rządzi stworzeniem, swoim ludem, historią człowieka. Sam Jezus potwierdzał prawo do posiadania tytułu Króla, chociażby w rozmowie z Piłatem: *Tak, jestem królem* (J 18,34-37). Po śmierci Jezusa namiestnik taki tytuł kazał wypisać na tabliczce (Jezus Nazareński Król Żydowski), przybitej do krzyża. Jezus dokonujący cudów, panujący nad żywiołami (burze na jeziorze), uzdrawiający, ukazał, że nie posiada jedynie władzy ziemskiej (Mt 28,18), a co za tym idzie, jak wyznajemy w Credo, *Jego królestwu nie będzie końca.*

Nie da się ukryć, że i w dzisiejszym świecie, takie rozumienie królowania Chrystusa spotyka się z nieustannym protestem ze strony tych środowisk, które we władzy, polityce chcą stworzyć swój własny system zapanowania nad ludzkim sumieniem i losem. Państwo, czy jakakolwiek instytucja polityczna nie może uzurpować sobie prawa do stanowienia o godności i wyborach człowieka.

Jezus, jako prawda goszcząca w sercach ludzkich, jako król woli i serc, posiada władzę, której podporządkowanie się może jedynie sprowadzić na świat pokój, zgodę, wolność. Król Wszechświata nie postuluje się przemocą. Wręcz przeciwnie, scena związania i dialogu z Piłatem pokazuje pełną bezbronność wobec ludzkiej zawiści i chęci podporządkowania sobie zarówno człowieka, jak i otaczającego świata. Po co więc nam taki król? Fragment czytanej w niedzielę Ewangelii uzasadnia przyjście króla: *Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie.* Jakże wymowny jest dla nas ten fragment. Nie ważne, czy budujemy ojczyznę na ziemi naszych przodków, czy za granicą, na emigracji. Jezus zachęca nas, nawet więcej, rzuca światło na to, co tak łatwo dla swojego wygodnictwa chcemy ukryć, zachować może jakieś pozory prawdy, zafatyzować, pozostawić szerokim domostwom. Byleby sobie nie zaszkodzić. Można grać, udawać odwagę i niezależność, jak Piłat, a w środku być tylko... Moge

być wielkim obrońcą prawa i moralności, ale tylko na zewnątrz... Niektórym jest bardzo po drodze iść za własnym interesem. Biczowanie i śmierć to konsekwencje, jakie Jezus wziął na siebie za zdradzoną prawdę. Wziął, bo Jego panowanie ma na imię: SŁUŻBA. A duch służby zawsze wytycza z wnętrza, wnętrza, które rozwija się w ramach królestwa Chrystusa.

Kard. Hlond, założyciel Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej, przywołuje słowa papieża Piusa XI, który mówiąc o swoim pontyfikacie podkreślał, na czym polega Królestwo Chrystusowe. Twierdził, że *nauki Chrystusowe, Jego [Chrystusa] przykazania i przykłady będą przez wszystkich przestrzegane tak w życiu publicznym, jak i prywatnym.* Prymas ukazując źródła kryzysu duszy polskiej, popełniane błędy, grzechy wskazuje jednocześnie na Tego [Chrystusa], który chce, by Polska się odrodziła, aby Polacy zaczęli się w końcu przeciwstawiać prądom laicyzacji, które podkopują życie religijne, a zacząć opierać się na zasadach Chrystusa. Czym one są? Poszukiwaniem i życiem sakramentami. *Aby Chrystusa wnieść w życie publiczne, trzeba Go wpród w sercu swym poznać, zrozumieć i Nim żyć,* czyli prowadzić głębokie życie wewnętrzne, naznaczone modlitwą i Eucharystią. Ma to, więc być nie tylko życie w teorii, ale przede wszystkim w praktyce.

Niech zbliżanie się do czasu szczególnego, jakim jest adwent, zmobilizuje nas do spowiedzi, nawrócenia, by wypełnić ze swojego postępowania walkę z Bogiem i zarazę rozwiązłych obyczajów. Niech tej troski o królowanie Jezusa Chrystusa nie zabraknie w staraniach o zbawienie duszy naszych najbliższych.

*Królestwo Chrystusa, jak mówił kard. Hlond w homilii podczas Międzynarodowego Kongresu Chrystusa Króla w Lublanie, nie jest sielanką ani biernością, ani słodkim bezczynem, lecz trudem, wysiłkiem, walką ofiarą, męczeństwem.* Codzienne noszenie krzyża, pójście za Chrystusem to znak naszego uświęcenia. Takie są owoce życia z Bogiem i w Prawdzie.



**Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata – patronalne święto Akcji Katolickiej** ks. dziek. Krzysztof Świta

# W obronie wiary i Kościoła

*Początek XX w. przyniósł w Europie wiele zmian politycznych, gospodarczych i ideologicznych, wśród których zaczęły dominować idee lewicowe i laickie coraz mocniej wpływając na życie społeczne.*

Abym przeciwstawić się tej sekularyzacji papież Pius X i papież Pius XI zauważyli, że jest wielka potrzeba, aby powstała katolicka organizacja, która swoim działaniem przeciwdziałałaby tym właśnie ideologiom, wprowadzając zasady chrześcijańskie i etyczne w dziedzinach społecznych, gospodarczych i politycznych. Zadania tego miała się podjąć Akcja Katolicka formalnie powołana przez papieża Piusa XI w 1928 r. Jej struktury zaczęły się szybko rozwijać w całej Europie.

W Polsce Akcja Katolicka zastała powołana przez kard. Augusta Hlonda w 1930 r. i skupiała w sobie katolicką inteligencję, środowiska rzemieślnicze i chłopskie. Jej struktura oparta była na czterech stanach: mężczyźni, kobiety, młodzież męska i młodzież żeńska. Do wybuchu II wojny światowej Akcja Katolicka w Polsce liczyła ok. 750 tys. członków, a jednym z jej wybitnych członków był, dziś już, bł. Stanisław Starowieyski, prezes przedwojennej AK w Archidiecezji Lubelskiej.

Wybuch II wojny światowej przerwał działalność Akcji Katolickiej, a po jej zakończeniu okupant niemiecki i sowiecki zakazał działalności tego stowarzyszenia w Polsce i przejął jego cały majątek.

Po upadku komunizmu, impuls do reaktywacji Akcji Katolickiej dał papież Jan Paweł II. W roku 1993, Jan Paweł II zwrócił się do polskich biskupów w czasie wizyty ad limina apostolorum: „Niezaprzeczonym środkiem formacji apostołowskiej świeckich są organizacje, stowarzyszenia i ruchy katolickie. Wśród

nich szczególne miejsce zajmuje Akcja Katolicka, która kiedyś w Polsce żyła i przyniosła tyle wspaniałych owoców. Trzeba, więc, aby na nowo odżyła. Bez niej, bowiem infrastruktura zrzeszeń katolickich w Polsce byłaby niepełna”.

W latach 1995-96 zaczęły w Polsce powstawać pierwsze struktury Akcji Katolickiej, Krajowy Instytut Akcji Katolickiej (KIAK), Diecezjalne Instytuty Akcji Katolickiej (DIAK) i Parafialne Oddziały Akcji Katolickiej (POAK).

I tak np.: w diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej już w 1995 r. rozpoczęto przygotowania do założenia Akcji Katolickiej, przeprowadzono szereg spotkań i szkoleń. 16 grudnia 1995 r. w Katedrze Zamojskiej podczas Mszy św. odczytano dekret, ks. bpa Jana Śrutwy, erygujący AK w tej diecezji. Pierwszym Prezesem DIAK został P. Adam Kuć, a asystentem kościelnym ks. Czesław Grzyb.

Od tamtego wydarzenia w tym roku mija 20 lat. Akcja Katolicka w naszej diecezji liczy 21 Parafialnych Oddziałów Akcji Katolickiej i ponad 200 członków. W wymiarze diecezjalnym uczestniczymy w wydarzeniach organizowanych przez Krajowy Instytut Akcji Katolickiej, do których należą szkolenia liderów, coroczne rekolekcje, pielgrzymka na Jasną Górę oraz sympozja i kongresy Akcji Katolickiej. Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej zajmuje się tworzeniem nowych POAK-ów, współpracuje z innymi ruchami i stowarzyszeniami katolickimi w diecezji, organizuje



diecezjalne dni skupienia, okolicznościowe spotkania oraz Święto Patronalne, które przypada w Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata. Patronem Akcji Katolickiej jest św. Wojciech.

Parafialne Oddziały Akcji Katolickiej w oparciu o przygotowywane materiały duszpasterskie pogłębiają wiarę i wiedzę katolicką, analizując problemy społeczno – polityczne w oparciu o Katolicką Naukę Społeczną, swoimi inicjatywami ożywiają duchem Ewangelii wspólnotę parafialną, angażując się w życie liturgiczne i modlitewne podejmując różne inicjatywy duszpasterskie.

## Cele i zadania Akcji Katolickiej

Akcja Katolicka jest stowarzyszeniem, które gromadzi w swoich szeregach tylko świeckich katolików, aby we współpracy z hierarchią kościelną uczestniczyła w apostołowskiej misji Kościoła. *ciąg dalszy na str. 10*

**TOURS** | W wielu miastach Europy 8 listopada rozpoczęły się centralne uroczystości związane z 1700. rocznicą urodzin św. Marcina z Tours. Jubileusz jest obchodzony przede wszystkim na Węgrzech, we Francji. Liturgiczne wspomnienie św. Marcina z Tours Kościół obchodził 11 listopada. Przez stulecia grób świętego był celem licznych pielgrzymek. Od kilku lat miejscowe Centrum Kultury Europejskiej (Centre Culturel Européen Saint Martin de Tours) stara się ożywić na nowo tę tradycję. W lipcu 2016 – Roku św. Marcina – będzie miało tam miejsce m.in. symboliczne otwarcie Europejskiej Drogi św. Marcina – Via Sancti Martini – połączone z wielkim świętem Marcinowym. W październiku obradować będzie międzynarodowa konferencja i zostanie otwarta wystawa dzieł sztuki. W listopadzie, w rocznicę śmierci św. Marcina, planowana jest procesja statkiem, nawiązująca do przewiezienia zwłok bpa Marcina z Candes na miejsce pochówku w katedrze w Tours.

**FRANKFURT** | Ojciec św. jednoczy się w dziękczynnej modlitwie z duszpasterzami i wiernymi Misji Polskiej w Niemczech. Bogu poleca codziennie rodzinę, wspólnoty i poszczególnych osób, wyprasząc wszelkie potrzebne łaski – czytamy w liście, jaki watykański sekretariat stanu skierował do ks. Stanisława Budynia, rektora PMK w Niemczech. Obchodziła ona 70-lecie swego istnienia. Główne uroczystości rocznicowe miały miejsce we Frankfurcie. Wzięli w nich udział Prymas Polski abp Wojciech Polak oraz delegat episkopatu ds. migracji bp Wiesław Lechowicz. Aktualnie w ramach PMK w Niemczech posługuje 120 kapłanów w 70 placówkach.

Co niedzielę polskie Msze św. są odprawiane w 165 kościołach. **WARSZAWA** | Dominikanie na całym świecie, a więc także w Polsce, rozpoczynają świętowanie roku jubileuszowego 800-lecia istnienia Zakonu Kaznodziejskiego. O. Jacek Szymczak OP zapewnia, że jubileusz to nie tylko czas wspomnienia historii: „Dla nas, dla wszystkich braci i siostr św. Dominika, jubileusz jest czasem nawrócenia. To istota tego jubileuszu i dla nas jest fundamentalne myślenie o nim, bo to jest czas, kiedy cały zakon ma sobie odpowiedzieć na pytanie: Jak po 800 latach realizujemy to marzenie, które miał św. Dominik? Czy to, co robimy dzisiaj, jest odpowiedzią na to, jaką on miał wizję zakonu?” – powiedział o. Szymczak.

**WATYKAN** | Watykańska przychodnia pediatryczna w Internecie. Od go lat watykańska przychodnia św. Marty świadczy pomoc medyczną dzieciom z ubogich rodzin, szczególnie emigrantów. Zaprezentowano również nowopowstałą stronę internetową tego ambulatorium <http://www.dispensariosantamarta.va/> i przedstawiono na niej podstawowe informacje o działalności polikliniki. Od początku działalności przychodnię kierują siostry szarytki, a pomaga im w tym 50 wolontariuszy świeckich, w tym lekarze różnych specjalności, między innymi ortopedzi, okuliści, dermatolodzy i chirurdzy, jak też psycholodzy. Pod jej opieką znajduje się około 500 dzieci, w zdecydowanej większości z rodzin emigrantów z całego świata, które nie mają wśkich ubezpieczeń zdrowotnych. Oprócz pomocy medycznej klinika zapewnia też pomoc materialną w postaci mleka w proszku, pieluch, odżywek dla dzieci, a nawet kotysek. □

# Rząd kontynuacji czy przełomu?

*Pierwszą reakcją na podanie przez Beatę Szydło składu nowego rządu, zdominowanego przez Prawo i Sprawiedliwość, musi być: uczucie lekkiego zawodu.*

Polacy, którzy licznie niż zazwyczaj wzięli udział w wyborach: najpierw prezydenckich a następnie parlamentarnych, mogli spodziewać się powstania rządu fachowców i profesjonalistów, którzy będą realizowali przygotowany uprzednio program naprawy, czy też budowy lepszej Polski. Tymczasem nazwiska przyszłych ministrów nie zachwycają. Wprawdzie jestem daleki od powtarzania za politykami PO, że rząd PiS to „wielkie oszustwo polityczne”, ale trudno zaprzeczyć, że obecność Antoniego Macierewicza jako ministra obrony narodowej, czy Zbigniewa Ziobro jako ministra sprawiedliwości, jawi się jako polityczne deja vu i nosi symptomy powrotu do polityki, która w przeszłości nie sprawdziła się.

Tego niekorzystnego wrażenia nie zmienia (może w przyszłości zmieniać konkretne dokonania) zapowiedź pozytywnych zmian w ministerstwie spraw zagranicznych (Witold Waszczykowski), obsadzenie przez profesjonalistów stanowisk ministrów zdrowia (Konstanty Radziwiłł, wieloletni prezes Naczelnej Izby Lekarskiej), kultury (prof. Piotr Gliński), nauki i szkolnictwa wyższego (Jarosław Gowin). Gliński i Gowin są dodatkowo wicepremierami. Oby współpraca między tą „trójką” (premier Szydło i dwóch wicepremierów) ułożyła się bezkonfliktowo. Niestety, nie zachwycają nazwiska osób, które będą kierowały kluczowymi ministerstwami gospo-

darczymi. Wbrew obiegowym opiniom o posiadaniu wybitnych kwalifikacji, Paweł Szatamacha, przyszły minister finansów, Dawid Jackiewicz, minister skarbu państwa czy Andrzej Adamczyk, minister infrastruktury, niczym szczególnym się dotychczas nie wyróżnili, poza tym, że spełniali różne misje partyjne. W przypadku ministerstw ekonomiczno-finansowych to zdecydowanie za mało. Może pozytywnie zaskoczy nas Mateusz Morawiecki, trzeci wicepremier i minister rozwoju, wieloletni prezes zarządu Banku Zachodniego WBK. Ale znów pojawia się wątpliwość: czy osoba ciesząca się zaufaniem właścicieli wielkiej globalnej korporacji (Santander) jest rzeczywiście powołana, by przywrócić polską suwerenność nad gospodarką, w tym nad obecnie niepolskimi bankami? Partyjnym aparaczką wydaje się być również Mariusz Błaszczak, ale na stanowisku ministra spraw wewnętrznych, taka osobowość może się sprawdzić, bo tu wymagania są nieco inne, niż w przypadku resortów gospodarczych.

Nie mam pewności, ale wydaje mi się, że osoby współtworzące nowy rząd są starsze wiekiem w porównaniu z członkami poprzednich rządów Platformy Obywatelskiej. Czas pokaże, czy to lepiej czy gorzej. Znamienne, że rząd Beaty Szydło będzie chyba pierwszym nielewicowym rządem, w którym zabraknie przedstawicieli Gdańska i Pomorza. Za to



kilku ministrów pochodzi z Wrocławia. To są oczywiście drobiazgi. Ważne będzie expose wygłoszone przez premier Szydło, które wkrótce wyjaśni, jakie są zamierzenia rządu i wtedy będziemy mogli zastanowić się nad polityką rządu PiS i nad kompetencjami nowych ministrów. Póki co, możemy jedynie spekulować, co kierowało Jarosławem Kaczyńskim, przy podejmowaniu decyzji o składzie rządu, bo chyba nikt nie wątpi w to, że prezes PiS jest rzeczywistym „rozdającym karty” w polityce polskiej. Pojawity się już opinie, że słabszy od oczekiwań skład rządu Szydło oznacza, że kolejne rządy mogą być tylko lepsze i sprawniejsze. W tym duchu można odczytywać zastanawiający komentarz prof. Glińskiego, który powiedział: „Czy czas się uśmiecham, bo Polska ma szansę na zmianę”. Teraz, czy po rekonstrukcji rządu Szydło i być może nawet po zmianie na stanowisku prezesa Rady Ministrów? Czas pokaże. Na razie, możemy jedynie stawiać pytania bez odpowiedzi. □

Wojciech Turek

## Z KRAJU

- Prezydent Duda odbył wizytę w Watykanie. Jej pierwszym punktem była Msza św. przy grobie św. Jana Pawła II. Para prezydencka została przyjęta na audiencji przez papieża Franciszka.
- W kraju powstał spór o to, kto ma reprezentować Polskę na nieformalnym szczycie UE na Malcie 12 września. Prezydent wyznaczył tego dnia posiedzenie Sejmu, na którym do dymisji powinien podać się rząd Kopacz. PiS jest gotów przebrać obrady Sejmu na kilka godzin, aby umożliwić premier powrót ze szczytu. Jej otoczenie chciało jednak posłać na Malte... prezydenta. Okazało się też, że MSZ nie poinformował prezydenta o terminie nieformalnego szczytu UE.
- Marek Kuchciński został kandydatem PiS na marszałka Sejmu; z klubu PiS ma być też dwóch wicemarszałków (w tym jeden, z SP albo Polski Razem). PO ma zaproponować na wicemarszałka izby Kidawę-Błońską.
- Rozliczenia powyborcze. Władysław Kosiniak-Kamysz został wybrany na posiedzeniu Rady Naczelnej PSL na stanowisko prezesa tej partii. Zastąpił na tej funkcji Piechocińskiego. Za kandydaturą Kosiniaka-Kamysza opowiedziało się 92 członków Rady Naczelnej PSL.
- Szukanie nowych posad. Sikorski będzie np. wykładowcą Centrum Studiów Europejskich na Uniwersytecie Harvarda w Bostonie.

- K. Bosak zostaje dyrektorem klubu parlamentarnego Kukiza. Krzysztof Bosak to jeden z liderów Ruchu Narodowego, który jednak zrezygnował ze startu w wyborach do Sejmu.
- 2 tygodnie po wyborach parlamentarnych, w pierwszym sondażu Instytutu Badań Rynkowych i Spotecznych wygrało PiS z poparciem 34,4% PO popiera z kolei 19,9% ankietowanych. Takie notowania liderów oznaczają, że obie partie tracą w stosunku do wyniku z wyborów parlamentarnych.
- Podczas prac poszukiwawczych w śledztwie dotyczącym obławy augustowskiej z lipca 1945 r. znaleziono szczątki pierwszych ofiar. IPN podał, że 5 i 6 listopada przeszukano na terenie Puszczy Augustowskiej pięć miejsc – wskazanych przez leśników i biegłego z zakresu kartografii. W lesie przy drodze ze wsi Rygol w kierunku granicy z Białorusią, oznaczonym zniszczonym, drewnianym krzyżem, na niewielkiej głębokości odkryto szczątki dwóch osób.
- Biskup pomocniczy grekokatolickiej metropolii przemysko-warszawskiej Eugeniusz Popowicz został mianowany przez papieża Franciszka nowym metropolitą archidiecezji przemysko-warszawskiej. Zastąpi abp Martyniaka, który przechodzi na emeryturę.
- Wg CBOS 51% Polaków jest przeciwna przyjęciu w naszym kraju części z przybyłych do Europy

- uchodźców z Bliskiego Wschodu lub Afryki, 43% takie rozwiązanie akceptuje.
- Prezes TVP Daszczyński, komentując zapowiedzi zmian w TVP, dał do zrozumienia, że programy „Tomasz Lis na żywo” emitowana w TVP2 i audycja „Bliżej” Jana Pospieszalskiego, którą można oglądać w TVP Info, zostaną zdjęte z anteny. To po „skrzydłach”.
- Dwie piąte Polaków (41%) zadeklarowało, że ich gospodarstwa domowe mają do spłacenia jakieś długie, pożyczki lub kredyty. Najwięcej badanych ma je w bankach (37%).
- Dotychczasowy minister zdrowia Zembala uważa, że lekarze powinni znać zarobki swoich pacjentów, by... odpowiednio dostosowywać przepisywane im leki. A może by brać odpowiednio grube koperty?
- W wieku 90 lat zmarł nr. 2 stanu wojennego w Polsce, komunistyczny gen. Kiszczak. Po jego śmierci MON zapowiedział, że nie przyznano mu kwatery na Powązkach, a na jego pogrzebie nie będzie asysty honorowej. Rodzina zdecydowała się na pochówek na cmentarzu prawosławnym na Woli. Wdowa po Kiszczaku dostanie miesięcznie aż 7.650 zł miesięcznie. Kiszczak do pewnego czasu pobierał wojskową emeryturę, jednak, kiedy 6 lat temu obniżono świadczenia dla byłych esbeków i członków WRON, przeszedł na... wojskową rentę i dostawał 9 tys. □

# Refleksja listopadowa

*Dbamy o godny pochówek naszych bliskich, bo tego domaga się nasze człowieczeństwo.*

Grobby są ważne. Tak powiedział 1 listopada syn oficera lwowskiego okręgu AK, zamordowanego strzałem w tył głowy w więzieniu UB na Rakowieckiej w Warszawie w 1950 roku. Syn stał w tym roku pierwszy raz nad grobem ojca. Odzyskał ten grób na warszawskiej powązkowskiej „Łączce” dzięki pracy zespołu prof. Krzysztofa Szwaagrzyka, poszukującego doczesnych szczątków ofiar komunistycznych zbrodni. Pierwszy raz, po 65 latach, syn mógł pomodlić się nad grobem ojca. I to było i jest ważne. Dbamy o godny pochówek naszych bliskich, bo tego domaga się nasze człowieczeństwo.

Czasem staje on, ów obowiązek, w poprzek wspólnoty politycznej, złej, skierowanej przeciw ludziom wspólnoty zbrodni. Opisał tę sytuację Sofokles w „Antygonie”. Tytłowa bohaterka pragnie pogrzebać swojego brata. Sprawujący władzę Kreon, jej wuj, nie chce na to pozwolić. Brat Antygony był dla niego buntownikiem. Zginął i powinien zostać na zawsze zapomniany, bez pogrzebu, bez pochówku. W imię porządku. Lud ma zapomnieć o ofiarach i cieszyć się: „Niechaj na przedzie skoczny Bachus korowody wiedzie” – woła chór. Kto pamięta o grobach, ten nie umie się bawić, ten ponurak, ten nienowoczesny, ten przeszkadza w budowaniu nowego, bezpiecznego porządku – tego porządku, który „wybiera przyszłość”.

Styszeliliśmy to tyle razy w historii świata. Ostatni raz w naszej historii – po 10 kwietnia

2010 roku. Myślałem o tym, kiedy 1 listopada tego roku spotykaliśmy się w gronie krakowskiego Akademickiego Klubu Obywatelskiego im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego przy grobie pary prezydenckiej na Wawelu. Pani Marta Kaczyńska mogła pomodlić się przy sarkofagu rodziców. Był z nami prezydent Andrzej Duda – mógł także podziękować przy tym grobie swojemu politycznemu nauczycielowi, dać wyraz wdzięcznej pamięci. Bo spotykamy się przy grobach naszych zmarłych Bliskich, a także przy grobach naszych bohaterów – właśnie z poczucia wdzięczności. Coś im zawdzięczamy: życie, kulturę, wychowanie, obronę przed zagrożeniem, ich za nas i dla nas poświęcenie. Chociaż przez godny pochówek chcemy tę wdzięczność wyrazić. Pomyślałem o rodzinie śp. Anny Walentyńcowicz, która wciąż, po dwóch już pogrzebach największej bohaterki „Solidarności”, nie wie, gdzie jest pochowana ich Matka i Babcia. Próbujać spełnić swój obowiązek, obowiązek Antygony, i wciąż spotyka ich za to szyderstwo, także ze strony własnego państwa. Przeszkadzają tym, którzy chcą się bawić, chcą się uwolnić od obowiązku wdzięczności i pamięci. Ale się nie da.

Tak naszym kosztem, kosztem polskiej wspólnoty politycznej, próbuje się bawić Kreon sąsiedniego mocarstwa. Usłyszeliśmy tuż przed naszym Świętem Zmarłych komunikat wygłoszony ustami rzeczniczki MSZ Federacji Rosyjskiej: nie oddamy wam



wraku samolotu prezydenckiego, choć już ponad pięć lat minęło od „wypadku” – nie oddamy, bo to dowód w śledztwie, naszym śledztwie, a nie wasza „relikwia ani suvenir” (to cytata dosłowny). Dwa dni po tym komunikacie przyszła straszna, tragiczna wiadomość z półwyspu Synaj: rozbił się tam rosyjski samolot pasażerski, zginęło ponad dwieście osób. Pamiętam sprzed kilku lat, jak wspinałem się na górę Synaj spod klasztoru świętej Katarzyny, otoczony przez grupy prawostawnych pątników z Rosji. Część z tych, którzy zginęli, może słała właśnie na świętą górę Synaj – i już doszła. Inni może pojechali tylko zażyć ciepłych kąpiel w Szarm el-Szejk. Wszyscy zasługują na modlitwę, ich bliscy – na serdeczne współczucie, na godny pochówek swoich drogich zmarłych i – na PRAWDĘ o okolicznościach ich śmierci. Czy MSZ w Moskwie uzna teraz, że Egipt będzie mógł przez ponad pięć lat trzymać szczątki rosyjskiego samolotu, bo to przecież nie jest „ani relikwia, ani suvenir”?

*ciąg dalszy na str. 11*

## ZE ŚWIATA

*Opr. B.D.*

- Przywódcy 9 krajów wschodniej flanki NATO, w tym prezydent Duda, we wspólnej deklaracji podpisanej w Bukareszcie wyrazili głębokie zaniepokojenie „trwającą agresywną postawą” Rosji i poparli zrównoważoną obecność NATO w regionie.
- Ministrowie spraw zagranicznych Niemiec, Francji, Ukrainy i Rosji, ustalili w Berlinie, że proces wycofywania ciężkiej broni ze wschodniej Ukrainy powinien zakończyć się na początku grudnia, a w przyszłym roku powinny się odbyć wybory.
- Służba Bezpieczeństwa Ukrainy zatrzymała b. szefową Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy Łukasz, która była poszukiwana za przestępstwa przeciwko Majdanowi. Minister sprawiedliwości z czasów rządów Janukowycza jest też podejrzewana o zdefraudowanie środków państwowych na dużą skalę, o nadużycia stanowiska i o fałszerstwa.
- Prezydent Białorusi Łukaszenka zaproponował Zachodowi, by zamknąć kartę dotychczasowej historii stosunków i rozpocząć je na nowo. Propozycja padła w czasie ceremonii zaprzysiężenia prezydenta na piątą kadencję.
- Francja wprowadzi kontrole na swych granicach w czasie szczytu klimatycznego COP21, który odbędzie się w Paryżu od 30 listopada do 11 grudnia.
- W Singapurze odbywało się pierwsze od 66 lat spotkanie przywódców ChRL i Tajwanu.
- Słowacki minister spraw wewnętrznych skomen-

tował mechanizm rozdzielania uchodźców między europejskie państwa. Wg min. Kaliniaka przyjęcie stałego mechanizmu rozdzielającego uchodźców będzie oznaczać koniec Europy. Stawiający się przeciwni kwotom proponowanym przez KE.

- Szwecja nie może już zapewnić wszystkim uchodźcom dachu nad głową. Liczba osób ubiegających się o azyl rośnie szybciej niż liczba mieszkań, które możemy oddać do ich dyspozycji – stwierdziło ministerstwo sprawiedliwości i emigracji.
- Poparcie dla Alternatywy dla Niemiec – partii, która krytykuje liberalną politykę migracyjną rządu Merkel – wzrosło do 9%.
- Szef MSW Niemiec Maiziere wycofał się z pomysłu ograniczenia przywilejów dla uchodźców z Syrii. Wcześniej nieoczekiwanie zapowiedział on, że Syryjczycy będą otrzymywać prawo pobytu tylko na rok bez możliwości sprowadzenia rodziny.
- Wg ONZ, w Iraku ponad 2200 osób zostało zakażonych cholerą. Epidemia rozprzestrzeniła się na sąsiednią Syrię, Kuwejt i Bahrajn.
- KE podjęła decyzję o przekazaniu ponad 10 mln€ Słowenii, by wesprzeć ten kraj w obliczu nieustającego przepływu przez jego terytorium uchodźców.
- Rzeczniczka irańskiego MSZ Afcham została pierwszą kobietą ambasadorem Iranu od rewolucji islamskiej 1979 r. Obejmie ona placówkę w Malezji.
- Gest Mińska. Listę lokalizacji, gdzie mieli być

kierowani polscy jeńcy zatrzymani przez Sowiećów na początku II wojny światowej przekazało szefowi ABW białoruskie KGB.

- W tym roku na świat przyjdzie zdecydowanie mniej Francuzów niż dotychczas. Ocenia się, że spadek ten wynosi obecnie 2,75%.
- Szefowa Międzypaństwowego Komitetu Lotniczego (MAK), znana Polakom z katastrofy smoleńskiej Anodina uciekła z Rosji. Powodem są problemy finansowe linii lotniczych Transaero, których właścicielem był syn szefowej MAK.
- Obama ogłosił, że USA nie zgadzają się na budowę rurociągu Keystone XL, którym ropa miała płynąć z Kanady na południe Stanów. Jego zdaniem projekt nie służyłby gospodarce, ani nie zwiększyłby niezależności energetycznej USA. Jak podkreślił Obama, na trzy tygodnie przed konferencją klimatyczną w Paryżu, zgoda na budowę rurociągu „podważyłaby przywództwo USA” w walce ze zmianami klimatu.
- Bundestag uchwalił ustawę zakazującą działalności firm komercyjnych oferujących eutanazję. Samobójstwo oraz pomoc w śmierci na życzenie ze strony osoby bliskiej lub lekarza pozostaną niekaralne.
- Rosja przeprowadziła operację wywozu z Egiptu ok. 80 tys. swych obywateli, którzy utknęli tam, gdy zawieszono wszystkie połączenia lotnicze między Rosją a Egiptem.

# Polityka rodzinna przede wszystkim

*Rozmowa z posłem Prawa i Sprawiedliwości Andrzejem Jaworskim o programie nowego rządu, jego planach długo i krótko terminowych, mediach i na prawie Rzeczypospolitej.*

- Chcielibyśmy zacząć od gratulacji. Został Pan ponownie wybranym posłem z Gdańska na VIII Kadencję Sejmu RP, z bardzo dobrym wynikiem indywidualnym. Która to będzie dla Pana kadencja?

Dziękuję bardzo. To moja trzecia kadencja. Z wyniku jestem rzeczywiście bardzo zadowolony. Startując z trzeciego miejsca na liście PiS uzyskałem trzeci wynik w swoim okręgu i pokonałem konkurentów z Platformy Obywatelskiej.

- Jak się taki sukces osiąga?

To nie jest tak, że indywidualny poseł osiąga sukces, zawsze jest to praca zespołu, która przekłada się później na głosy. Pracowaliśmy przez całą kadencję, zajmowaliśmy się trudnymi sprawami w regionie.

- Jak Pan Poseł ocenia wynik osiągnięty przez całą PiS? Mogło być lepiej? Prawo i Sprawiedliwość ma większość, ale może po cichu można było liczyć na więcej...

Kiedy zwycięża się należy się cieszyć i dziękować wyborcom za zaufanie. Biorąc jednak pod uwagę ostatnie 8 lat rządów Platformy, katastrofalny stan gospodarki i sfery socjalnej trzeba sobie postawić pytanie – dlaczego, mimo wszystko, tylu ludzi na PO zagłosowało? Odpowiedź jest dość zrozumiała. Kto ma media ten zdobywa też i głosy. Wyborca, pomimo tego, że stoi godzinami w kolejce do lekarza, czeka miesiącami na wizytę u specjalisty, że ledwo, ledwo wiąże koniec z końcem, to pod „urokiem” mediów, prywatnych i publicznych na to ugrupowanie głosuje.

- Jak wraca po wszystkim do domu, dowiaduje się z „telewizorni”, że przecież jest dobrze...?

To jest syndrom osób, które boją się wyzwolić z tej propagandy, boją się myśleć samodzielnie, ale jest to zjawisko znane w psychologii.

- Powstaje zatem pytanie o polskość mediów. Są one często w rękach obcego kapitału, częściej przedstawiają stanowisko Merkel, czy Putina, niż np. Prezydenta RP, niż polską rację stanu. Czy media da się „odzyskać”? Przynajmniej te publiczne?

Dzisiaj najważniejsze jest to, by media, zwłaszcza publiczne, reprezentowały polską rację stanu i polski interes. Łatwiej jest rozwiązać ten problem w odniesieniu do mediów publicznych, gorzej z mediami prywatnymi, których mocodawcy i kapitał znajdują się często poza granicami kraju. Trudno spowodować, by zewnętrzny właściciel nie kierował się swoim interesem, a

interesem Polski. To trzeba ludziom uświadamiać, ale oczywiście i „odzyskać” media publiczne. To nie znaczy, że trzeba tylko wymienić jednych na drugich, „ich” na „swoich”, ale doprowadzić do takiej sytuacji, że te media będą obiektywne i będą informowały o tym, co naprawdę leży w polskim interesie.

- Mówi Pan, że to „łatwe”, a nam się wydaje, że bardzo trudno. Poprzednio podjęto już takie próby zmiany mediów publicznych, ale po dojściu PO do władzy, okazało się, że wystarczy zmienić kilka osób z kierownictwa, by zapewnić sobie lojalność pozostałych i odpowiednią propagandę.

Media trzeba uspołecznicić. Dużym błędem było poprzednio zwrócenie uwagi jedynie na niezależność finansową mediów publicznych. Za rządów PiS doszło do tego, że TVP nie przynosiła już strat, a nawet wypracowywała zyski. W mediach publicznych chodzi jednak przede wszystkim o to, by oferta medialna nie była tylko rozrywkową „sieczką”, ale także by odpowiedzialnie kształtowała, uczyła, informowała o najważniejszych problemach społecznych. Jak do tego doprowadzić? W TV publicznej istnieje Zarząd, Rada Nadzorcza, ale także Rada Programowa. Wystarczy, że te ostatnie zaczną rzeczywiście reprezentować widzów, różne środowiska, organizacje pozarządowe i będą miały realny wpływ na przekaz. Sprawa będzie rozwiązana. Rada Nadzorcza skupi się na finansach, Rady Programowe na treściach programów.

Czy to wymagałoby zmian legislacyjnych?

Nie do końca, bo te Rady już są w TVP, ale trzeba je wyposażać w większe kompetencje i zmienić sposób doboru ich członków. Dzisiaj dobiera się często takie osoby z klucza politycznego, a powinny o tym decydować stowarzyszenia społeczne, kulturalne, patriotyczne, edukacyjne itd.

- Czy przy zmianie tylko Rad Programowych nie dojdziemy do takiej sytuacji, że „wykonawcy” ich postulatów będą ich sabotowali? Czy tymi ludźmi, którzy w TVP teraz są, da się owo publiczne pole odpowiednio „zaorać”?

Nie ma lepszego wpływu na media publiczne, niż skargi, opinie i żądania widzów. Gdyby dotychczasowe władze TVP respektowały głosy opinii publicznej, to np. takie programy jak Tomasz Lisa, i inne, które atakują Polskę, już dawno przestałyby funkcjonować w najlepszym paśmie antenowym, opłacane w dodatku wielkimi publicznymi pieniędzmi.



for Z. Adamczak

- Jestem jednak w stanie wyobrazić sobie np. red. Kraśkę, który z taką samą emfazą jak dotychczas, będzie w telewizyjnych wiadomościach przedstawiał materiały np. korzystne dla PiS...

No nie. Pamiętajmy, że każdy kto występował jako ideolog, dziennikarzem nigdy nie będzie.

- A czy podobne zjawisko „wasalizacji” nie dotyczy szerzej zjawiska całej kultury?

Niestety w kulturze finansowano ostatnio antypolskie, antychrześcijańskie i antycywilizacyjne projekty. Im bardziej tego typu projekty wyszydzały wartości, tym na większe dotacje mogły liczyć. To się, oczywiście, musi skończyć.

- To dotyczy także edukacji?

To dotyczy każdej dziedziny. Dramatyczna sytuacja jest i w gospodarce, i w służbie zdrowia, i edukacji i szkolnictwie wyższym. Nie ma właściwie dziedziny, która przez ostatnie 8 lat nie została by poputa.

- Z perspektywy Polonii chciałbym jeszcze wrócić do tematu mediów, a zwłaszcza TV Polonia, która jest zaprzeczeniem społecznej misji i jest przechowalnią dla propagandzistów sięgających swoimi korzeniami czasów wręcz PRL.

TV Polonia powinna moim zdaniem zmienić zakres swojego funkcjonowania. Dotychczasowy, polegający na tym, że przygotowywano „specjalne papki” programowe dla Polaków za granicą stracił rację bytu w dobie możliwości oglądania wszystkich programów polskich, np. przez Internet. TV Polonia powinna bardziej żyć tym, co się dzieje wśród Polaków za granicą i tam powinny powstawać programy o nich.

*ciąg dalszy na str. 13*

# 1050 lat temu na polskiej ziemi został postawiony krzyż

*List Pasterski Episkopatu Polski na Jubileusz 1050-lecia Chrztu Polski*

**D**rodzy Siostry i Bracia! W dzisiejszą uroczystość Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata docierają do nas słowa proroka Daniela o Synu Człowieczym, któremu „powierzono [...] panowanie, chwałę i władzę królewską, a [któremu] służyły [...] wszystkie narody, ludy i języki. Panowanie Jego jest wiecznym panowaniem, które nie przeminie, a Jego królestwo nie ulegnie zagładzie”. (Dn 7,14) Proroctwo to spełniło się w odniesieniu do osoby Chrystusa, który jest „Świadkiem Wiernym, Pierworodnym umarłych i Władcą królów ziemi” (Ap 1,5).

## 1. Chrzest Polski

Chrystus, – jako Początek i Koniec całych ludzkich dziejów – sprawił, że 1050 lat temu na polskiej ziemi został postawiony krzyż, przejmujący znak jego zwycięstwa nad grzechem i śmiercią.

W 966 roku Mieszko I przyjął chrzest, jako człowiek wolny. Choć został on udzielony pojedynczej osobie, to przecież dał początek wspólnocie z innymi osobami ochrzczoneymi. Myśląc o konsekwencjach chrztu Mieszka, możemy mówić o „narodzie ochrzczonego”, o „chrzcie narodu”, a więc również o Chrzcie Polski (por. Prymas Stefan Wyszyński, „Na Wielkanoc Roku Tysiąclecia Chrztu Polski”, Nieznano 1966).

Książę Mieszko tym samym wprowadził swoich pobratymców w świat kultury tacińskiej i uczynił ich obywatelami wspólnoty ludów chrześcijańskich. Jego chrzcielnica stała się kolebką rodzącego się narodu, pozostając znakiem budującym jego tożsamość. Chrzest wprowadził nasz naród w nowy świat, który wyraża się przez nową kulturę, nowe instytucje, struktury i zapisy prawne. Doświadczenie wiary przełożyło się z mocą na postawy moralne, widoczne także w życiu gospodarczym, politycznym i kulturalnym. Społeczne konsekwencje Chrztu Polski pojawiły się później, poczynając od rodziny po naród, a nawet po wspólnotę narodów, jaką dzisiaj stanowi dla nas Europa.

## 2. Jubileusz 1050-lecia Chrztu Polski

W Wigilię Paschalną 966 roku, kiedy władca Polan stanął przed chrzcielnicą, zaśpiewano ten wyjątkowy, starożytny hymn: „Weselcie się już, zastępy aniołów w niebie, weselcie się, studzy Boga. Niechaj zabrzmia dzwonu głoszącego zbawienie, gdy Król tak wielki odnosi zwycięstwo. Raduj się ziemi, opromieniona tak niezmiernym blaskiem [...], poczuj, że wolna jesteś od mroku, co świat okrywa!” („Exultet”).

I odtąd – każdego roku w Wigilię Paschalną – Kościół w Polsce śpiewa ten hymn tuż przed odnowieniem przyrzeczeń chrzcielnych; przepiękny hymn, przepiękny radością z dzieła zbawienia, skupiony na Chrystusie, który wyzwala nas ku miłości do Boga i ludzi.

W chwili chrztu świętego każdej i każdego z nas to zbawcze wydarzenie staje się przelotowym momentem naszej osobistej duchowej biografii. Chrzest święty jest fundamentem całego życia chrześcijańskiego i bramą do życia w Trójcy Świętej. Jest to nie tylko zanurzenie w poświęconej wodzie, ale prawdziwe zanurzenie w śmierci i zmartwychwstaniu Pana, w Jego zwycięstwie nad złem. To prawdziwe źródło życia wiecznego dla nas.

Pełne wiary spojrzenie na to przelotowe w dziejach naszego narodu wydarzenie sprawia, że przeżycie Jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski nie ogranicza się do rozważania zagadnień o charakterze społecznym, kulturowym czy narodowym. Są to z pewnością kwestie ważne, ale to przecież nie te pytania usłyszał Mieszko I, gdy stanął przy chrzcielnicy. Najpierw zapytano go o to, czy wyrzeka się szatana i jego próżnej chwały. Następnie, czy wierzy w Boga Ojca Wszechmogącego, w Jego Jedyne Syna – Jezusa Chrystusa, wcielonego, ukrzyżowanego i zmartwychwstałego, w Ducha Świętego, w święty, katolicki i apostolski Kościół, w społeczność świętych i w zmartwychwstanie ciała. Na wszystkie te pytania Mieszko odpowiedział: „Wierzę!”. To samo wyznanie wiary powtarzamy i my 1050 lat później.



Jan Matejko - Zaprowadzenie chrześcijaństwa

## 3. Millennium Chrztu Polski

Obchodzić Jubileusz Chrztu Polski to świadczyć własnym życiem o Chrystusie. Takie odważne świadectwo w niełatwych czasach PRL-u złożyli katolicy w 1966 roku, w czasie obchodów milenijnych. Pomogła w tym dziewięcioletnia Wielka Nowenna, czyli program duszpasterski opracowany przez Stugę Bożego Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Jej główne hasło rozbrzmiewa po dziś dzień w naszych uszach: „Wierność Bogu, Krzyżowi, Ewangelii, Kościołowi i jego Pasterzom”.

Ogromna praca duchowa, towarzysząca Millennium Chrztu, zakończyła się uroczystościami na Jasnej Górze 3 maja 1966 roku. W tym dniu powierzono Matce Bożej nasz naród na kolejne 1000 lat. Bez tamtego Millennium trudno sobie wyobrazić następne ćwierć wieku polskiej historii: pontyfikat św. Jana Pawła II, wielki ruch „Solidarność” oraz odzyskaną w 1989 roku wolność.

Po pięćdziesięciu latach pasterze Kościoła wraz ze zgromadzonymi wiernymi ponowią ten akt na Jasnej Górze 3 maja 2016 roku, zawierając Polaków w Ojczyźnie i poza jej granicami naszej duchowej Matce i Królowej.

## 4. Wyzwanie ekumeniczne

Chrzest jest wydarzeniem, którego nie da się zamknąć tylko w kontekście Kościoła katolickiego. Św. Paweł pisze, że „[...] w jednym Duchu wszyscy zostaliśmy ochrzczeni w jedno Ciała” (por. 1Kor 12,13), tworząc jeden, święty, powszechny i apostolski Kościół.

Dlatego chrzest czyni chrześcijan, niezależnie od istniejących między nimi podziałów, członkami jednego Ciała Chrystusowego. Tworzy jedność, która nie sprowadza się wyłącznie do obojętnej tolerancji i wzajemnej wiedzy o sobie, lecz spełnia się w wymianie duchowych darów.

Điękujemy Bogu za przyjętą na początku 2000 r. przez Kościół Katolicki i Kościoły zrzeszone w Polskiej Radzie Ekumenicznej „Deklarację o wzajemnym uznaniu chrztu, jako sakramentu jedności”. Jest ona bezprecedensowa w wymiarze Europy i świata, inspirowana do podejmowania następnych kroków zmierzających do zjednoczenia chrześcijan. Jedność Kościoła jest wolą Chrystusa. Mnożenie podziałów czy choćby obojętność wobec nich, jest ciężkim grzechem i antyświadectwem, które pomnaża zgorszenie. Polska przyjęła chrzest w czasie, gdy Kościół w dużej mierze był jeszcze niepodzielony na prawosławie (1054 rok) i kościoły protestanckie (1517 rok). Czy Jezus Chrystus nie wzywa nas do tego, byśmy chcieli nie tylko przeżyć, ale – w takiej mierze, w jakiej to jest możliwe – również przygotować wspólny obchód 1050-lecia tamtego wydarzenia? Czy możemy śpiewać Bogu radosne Te Deum za wydarzenie chrztu inaczej, niż w postawie głębokiego pojednania?

*ciąg dalszy na str. 10*

# Król z Lizbony

Leszek Śliwa (Gość Niedzielny)

*Zbudowana kilka lat temu w Świebodzinie figura Chrystusa Króla często jest porównywana ze statua Odkupiciela z Rio de Janeiro. Zużytkie się natomiast za pomina, że w Europie stoi jeszcze jedna monumentalna rzeźba przedstawiająca Chrystusa.*

Pomysł zbudowania pomnika Chrystusa Króla w Portugalii pojawił się już przed wojną. Dopiero jednak 18 grudnia 1949 r. położono kamień węgielny pod budowę. Statua stanęła nad rzeką Tag w Almada, satelickim mieście stolicy kraju. Składa się z wysokiego na 75 m postumentu – portyku, zaprojektowanego przez architekta António Lina i figury Chrystusa z rozłożonymi ramionami, wysokiej na 28 m, wyrzeźbionej przez Francisca Franco de Souse. Monument poświęcono 17 maja 1959 r., w uroczystość Zesłania Ducha św.

W wielu przewodnikach można dziś przeczytać, że statua jest przykładem złego gustu i gigantyzmu z czasów „faszystowskiej dyktatury António Salazara”. Nikt nie wspomina, że

kiedy Salazar objął władzę w 1928 r., Portugalia była na skraju wojny domowej. Dyktatura uchroniła kraj zarówno przed wojną domową, jak i przed II wojną światową. Statua miała być wotum dziękczynnym właśnie za pokój. Nawet przeciwnicy Salazara przyznają, że nie stosował on przemocy, ustabilizował i rozwinął gospodarkę kraju. Salazar nie był faszystą, w swojej wizji państwa opierał się na katolickiej nauce społecznej. Dlaczego więc wciąż bywa nazywany faszystą? To dziedzictwo myślenia narzuconego przez komunistów, którzy wszystkie niekomunistyczne systemy sprawowania władzy odmienne od liberalnej demokracji nazywali faszyzmem, przypinając tatke faszysty na przykład Józefowi Piłsudskiemu. □



## W obronie wiary i Kościoła

*ciąg dalszy ze str. 5*

Cel ten jest realizowany przez pogłębianie formacji chrześcijańskiej jej członków, kształcenie działaczy katolickich, by następnie mogli oni przenikać wartościami ewangelicznymi wszystkie wymiary życia społecznego i brać czynny udział w życiu publicznym.

Jednym z charyzmatów Akcji Katolickiej jest jej ścisła współpraca z hierarchią kościelną, polegająca na tym, że AK powołuje Episkopat, a w diecezjach Biskupi, oni też zatwierdzają Statut Akcji Katolickiej i powołują Prezesów KIAKu, DIAKu i POAK.

Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej zajmuje się tworzeniem parafialnych oddziałów AK, które mają swoje zarządy i swoich asystentów kościelnych, najczęściej księży proboszczów, wszyscy oni są zatwierdzani przez Biskupa Ordynariusza. Całość funkcjonowania tego stowarzyszenia jest zawarta w Statucie Akcji Katolickiej.

Akcja Katolicka jest dziś bardzo potrzebna, bowiem poprzez pogłębianie życia religijnego, moralnego, intelektualnego i kulturalnego uaktywnia świeckich katolików do realizacji misji apostołskiej Kościoła. Tak uformowani katolicy mogą skutecznie przenikać wartościami chrześcijańskimi całe życie społeczne we wszystkich jego wymiarach stawać w obronie wiary i Kościoła reagując w sposób zorganizowany na zagrożenia wiary i moralności chrześcijańskiej. Chodzi o to, aby

członek AK wiedział, że jest katolikiem w każdej chwili swojego życia, a nie tylko wówczas, gdy deklaruje swoją wiarę w Kościele, a potem żyje zupełnie jakby Boga nie było.

Praca formacyjna członków Akcji Katolickiej ma charakter systematyczny, dokonuje się ona zarówno przez spotkania formacyjne, wykłady, rekolekcje, dni skupienia, pielgrzymki, zaangażowanie w liturgię jak i przez wspólną pracę na rzecz parafii, diecezji czy nawet całego kraju. Na terenie parafii członkowie AK są współpracownikami proboszcza.

Bez wątpienia, trzeba dzisiaj ludzi, którzy będą poważnie traktowali swoją wiarę, którzy będą dobrze znali religię katolicką, będą nią żyli i jeśli jest taka potrzeba to będą jej umiejętnie bronić. Dlatego Kościół potrzebuje dziś Akcji Katolickiej. „Im zuchwalej ludzie nienawidzący Boga i nauki chrześcijańskiej występują przeciw Chrystusowi i założonemu przezeń Kościołowi, tym gorliwiej powinni nie tylko kapłani, ale wszyscy katolicy i żywym słowem i przez pisma rozrzucać wśród ludu a najbardziej, przez świetlany przykład życia swego im się przeciwstawiać, zachowując zawsze poszanowanie dla osób, ale stając mężnie w obronie prawdy” (papież Pius II, encyk. „Invictus Athleta Christi”). □

ks. dziek. Krzysztof Świta  
Asystent AK diecezji Zamczysko-Lubaczowskiej

## 1050 lat temu na polskiej ziemi... *ciąg dalszy ze str. 9* 5. Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia

Przeżywane przez nas uroczystości 1050. rocznicy Chrztu Polski łączą się w rozpoczynającym się roku liturgicznym z jeszcze jedną okolicznością. Jest nią Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia rozumiany, jako objawienie się czynnej wiary, potwierdzonej na chrzcie świętym. „W tym Roku Świętym – pisze papież Franciszek – będziemy mogli doświadczyć otwarcia serc na tych wszystkich, którzy żyją na najbardziej beznadziejnych peryferiach egzystencjalnych, które tak często świat stwarza w sposób dramatyczny. [...] Otwórzmy nasze oczy, aby dostrzec biedę świata, rany tak wielu braci i siostr pozbawionych godności. Poczujmy się sprowokowani, słysząc ich wołanie o pomoc. Niech nasze ręce ścisną ich ręce, przygarńmy ich do siebie, aby poczuł ciepło naszej obecności, przyjaźni i braterstwa. Niech ich krzyk stanie się naszym, tak byśmy razem złamali barierę obojętności, która często króluje w sposób władczy, aby ukryć hipokryzję i egoizm”. (Bulla „Misericordiae vultus” 11.04.2015)

Ojciec św. polecił, aby Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia rozpoczął się 8 grudnia br., w uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP, a zakończył 20 listopada 2016 r. w uroczystość Jezusa Chry-

stusa, Króla Wszechświata. W tym czasie potoczmy intencje Ojca Świętego z ogólnopolskim aktem przyjęcia królowania Chrystusa i poddania się pod Jego Boską władzę. Uczynimy to w podkrakowskich Łagiewnikach 19 listopada 2016 r., w przeddzień uroczystości Jezusa Chrystusa, Króla Wszechświata.

### Zakończenie

Czeka nas, zatem rok liturgiczny pełen duchowych wyzwani. Niech będzie on dla każdej i każdego z nas rokiem prawdziwie błogostawionym. Niech będzie czasem wdzięczności wobec Boga za wspólną, ponad tysiącletnią tradycję chrześcijańską naszego narodu; czasem odnowienia przymierza z miłosiernym Bogiem i poddania się powszechnemu panowaniu Chrystusa Króla Wszechświata. Niech stanie się okazją do pogłębienia synowskich więzi z Bogarodzicą, Matką Kościoła i naszą Matką. Niech będzie czasem radosnej nadziei dla młodych, którzy podczas Świątowych Dni Młodości w Krakowie spotkają się z Ojcem Świętym Franciszkiem.

Na błogostawiony czas odnowy naszej tożsamości chrześcijańskiej w Roku Jubileuszowym wszystkim ochrzczonym i przygotowującym się do chrztu z serca błogostawimy. □

Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce



## Les chiffres électoraux

*Pour en finir avec les élections ? Pas si sûr !*

À côté des résultats officiels annoncés par la Commission électorale nationale, nous disposons aussi des sondages effectués à la sortie des urnes, qui nous éclairent sur le comportement des électeurs dans l'isoloir. Qui vote pour qui selon l'âge, le sexe, le lieu de résidence, le niveau d'éducation ou la catégorie socio-professionnelle ? Quel est le niveau de fidélité ? Nous avons pris l'habitude de l'électeur moyen de la Plate-forme civique (PO) – un jeune, bardé de diplômes, habitant la ville et occupant un haut poste dans une entreprise. En un mot, l'élite de la nation qui s'opposait aux moins favorisés qui, pour leur part, votaient pour Droit et Justice (PiS). Nous avons aussi un partage géographique qui suivait la ligne de démarcation des partages de 1815, avec, au nord-ouest et à l'ouest, un électorat votant en majorité pour la PO et, à l'est et au sud-est, un vote majoritairement en faveur du PiS.

Les élections du 25 octobre dernier sont à leur manière « révolutionnaires », car elles ont chamboulé cette image devenue traditionnelle de la géographie et de la sociologie des élections polonaises. En effet, seules deux régions contiguës (Poméranie et Poméranie-Occidentale) sont restées orange, la couleur de la PO, tandis que toutes les autres sont restées ou sont passées au bleu, la couleur du PiS. L'effet « congrès de Vienne » n'a pas joué, ce qui est une nouveauté. Toutefois, nous remarquons que plus nous nous déplaçons vers l'ouest, plus le bleu pâlit. Il est profond là où il existait déjà, mais est plus léger là où il y a eu un renversement de majorité. Voilà pour l'étendue. Qu'en est-il de la profondeur ? En regardant les classes d'âge, nous voyons que le PiS a « raflé » toutes les premières places, de 25,8 % chez les

18-29 ans, à 47,1 % chez les 60 ans et plus. Chez les jeunes, la PO ne fait que 14,6 % et ne se place plus qu'en quatrième position. Devant elle, il y a encore le parti de Kukiz (19,9 % des jeunes) et celui de Korwin-Mikke (16,8 %). L'électorat de la PO a pris de l'âge – les 60 ans et plus lui apportent un gros contingent avec 28,2 % des voix, ce qui met le parti de Tusk en deuxième position dans cette classe. Si elle n'est plus le parti des jeunes, la PO n'est également plus le parti des diplômés ou des CSP élevées. Le PiS est arrivé en tête dans tous les niveaux d'éducation – 55 % pour le niveau élémentaire, 51,6 % pour le niveau technique, 37,9 % pour le niveau secondaire et bac +2, et 29,1 % pour le niveau bac +3 et plus. Nous retrouvons l'électorat traditionnel des conservateurs, mais aussi un nouvel électorat, plus diplômé. Ainsi, la PO qui faisait 48 % chez les bac + 3 et plus, n'en fait plus que 26,8 %. Une partie des électeurs de ce niveau (12,9 %) a également migré vers le nouveau parti libéral « moderne » (Nowoczesna) qui fait aussi 11,6 % chez les 30-39 ans. Nowoczesna, soutenue par Leszek Balcerowicz, marche donc sur les plates-bandes de la PO. C'est aussi le cas dans les grandes villes de plus de cinq cent mille habitants où le parti de Petru fait 14 %. Mais la nouveauté ici, c'est que le PiS a urbanisé son électorat. Il a gagné dans toutes les catégories sans exception, alors qu'auparavant il n'était en tête que dans les zones rurales. Il fait 45,4 % à la campagne, mais il fait encore 30 % dans les grandes villes où la PO n'obtient que 28,4 % des voix. La victoire dans les villes a fait le succès du PiS. Dans les catégories socio-professionnelles, ce dernier est en tête partout sauf dans les deux premières (entrepreneurs et cadre de direction) où, avec respectivement 28 % et 25,8 %, il

talonne la PO (28,8 % et 28,7 %) qui a perdu son monopole. Dans ces deux CSP, Nowoczesna fait 14,9 % et 16 %. À noter le tiers chez les étudiants – 23,9 % pour le PiS, 21,3 % pour Korwin et 20,2 % pour Kukiz.

Et que sont devenus nos traditionnels SLD et PSL ? La gauche qui s'était unie (SLD+Palikot+verts+...) n'a pas réussi à faire sa place à la Diète. Kukiz a récupéré une partie de l'électorat de Palikot (23,4 %) qui s'est aussi tourné vers les gauchistes du parti Razem (ensemble), tandis qu'un tiers des électeurs du SLD est allé voir ailleurs (7 % pour le PiS et 8,8 % pour la PO). Les plus gros scores de la gauche unie viennent des 60 ans et plus (10,5 %) et des retraités et rentiers (10,6 %), ce qui donne l'impression d'une formation en fin de course, d'où la défaite. En revanche, les agrariens ont sauvé leur peau, même s'ils n'ont récupéré que 57 % de leur électorat – 20 % se sont tournés vers le PiS. Le PSL a fait son meilleur score chez les agriculteurs (18,6 %, mais derrière le PiS qui fait 52,3 %). En zone rurale, il fait 9,4 % derrière le PiS (45,4 %) et la PO (17,5 %). L'agrarisme polonais n'est plus ce qu'il était. En dehors des électeurs du SLD et du PSL, ceux des autres partis n'ont pas plus fait preuve de fidélité. La PO a perdu près de la moitié de son électorat de 2011. Les partants se sont tournés vers Nowoczesna (14,1 %) ou le PiS (10,4 %). Il n'est resté que 53 % des électeurs de Komorowski aux présidentielles 2015. Les autres ont voté essentiellement Nowoczesna (14 %) ou gauche unie (11,8 %). Quant à Palikot, il n'a gardé que 16,6 % de ses électeurs. Les déçus ont surtout voté Kukiz (23,4 %). Finalement, le PiS s'en sort très bien, car il a retrouvé 89,4 % de ses électeurs de 2011 et 71,8 % des électeurs de Duda – ce qui tente à prouver que ce dernier a ratissé plus large que son propre camp.

Et le nouveau gouvernement ? La suite au prochain numéro ! □

### Refleksja listopadowa

*ciąg dalszy ze str. 7*

Przypomniałem sobie to wszystko przed grobem polskiej pary prezydenckiej. I poszedłem wyżej, do katedry wawelskiej, pomodlić się przy sarkofagu Władysława Łokietka – odnowiciela Królestwa Polskiego. Myślałem o słowach, jakie wypowiedział nad tym grobem w roku 1655 ksiądz kanonik Szymon Starowolski, kiedy oprowadzał po katedrze zdobywcę Krakowa, szwedzkiego króla Karola Gustawa. Przy trumnie Łokietka, który trzy razy wypędzany z Polski, trzy razy odbudowywał jej wspólnotę polityczną, zdobywca chciał usłyszeć, że Rzeczpospolita już nie powstanie, że da się raz na zawsze upokorzyć, „uspokoić”.

Usłyszał wtedy od gospodarza katedry: „Deus mirabilis, fortuna variabilis” (Bóg czyni cuda, a los jest zmienny). Jakie te cuda będą – tego nigdy nie wiemy. Ale pycha tych, którzy myślą, że są zdolni wyjść z kota fortuny triumfalnie, szydząc z innych – „nieudaczników” – taka pycha jest zawsze ukarana. Bo groby nie są tylko dla „nieudaczników”, są dla nas wszystkich, dla ludzi. W końcu stajemy nad grobem. Stanie nad nim szyderca Krakowskiego Przedmieścia sprzed pięciu lat, i stanie Kreon z Moskwy, stanę ja. I każdy z nas musi się w jakimś momencie zastanowić nad tym, co ze swoim życiem zrobił. Moment spędzony przy grobach naszych Bliskich pozwala nam wyjść właśnie z kota fortuny, naszych

codziennych ambicji, zabiegów, rywalizacji – i zadumać się nad tym, co trwałe. Groby pomagają nam zrozumieć znaczenie naszego życia. Są, mogą być – jeśli dobrze umiemy je wykorzystać – drogowskazem. Rozmawiamy przy nich z naszymi Bliskimi i pytamy ich: jak nas oceniacie, czy coś możemy zrobić lepiej od Was, w czym Was zawiedliśmy, czy nie zgubił się w naszej drodze? Rozmawiamy w obecności Boga – to znaczy: modlimy się do Niego, w ich intencji, albo prosimy ich o wstawiennictwo za nas – u Niego. Groby pomagają nam tę rozmowę nawiązać. Nie są do niej konieczne – ale pomagają. Dlatego tak dużo ludzi wciąż przychodzi na cmentarz. □

*Andrzej Nowak (Gość Niedzielny)*

# Świąteczny konkurs Głosu Katolickiego

*Fundamenty wiary chrześcijańskiej i 1050- rocznica Chrztu Polski!*

Z okazji zbliżającego się Adwentu i bliskich Świąt Bożego Narodzenia oraz 1050-lecia Chrztu Polski przypadającego w 2016 r., redakcja Głosu Katolickiego proponuje wszystkim swoim Czytelnikom mini- konkurs pt. *Fundamenty wiary chrześcijańskiej i 1050-lecie Chrztu Polski*.

Począwszy od dzisiejszego wydania, będziemy zamieszczać w czterech kolejnych edycjach naszego Tygodnika jedno pytanie konkursowe (w trybie wyboru jednej prawidłowej odpowiedzi spośród kilku proponowanych).

Następnie wszystkie swoje odpowiedzi konkursowe należy nadesłać do Głosu Katolickiego, **do dnia 31 grudnia 2015 r.**

Na początku 2016 r., nasza Redakcja przeprowadzi losowanie okolicznościowych nagród spośród nadesłanych prawidłowych odpowiedzi. Przewidziano do wygrania ufundowane przez Autora konkursu, m.in. trzy pierwsze nagrody – w formie dwóch bezpłatnych wejściówek każda, ważnych na jedną wizytę do końca 2016 r. do największego na świecie muzeum – paryskiego Luwru oraz nagrody książkowe związane z tematem konkursu. Ponadto Redakcja przygotowuje kilka nagród- niespodzianek dla laureatów naszego konkursu!

Mamy nadzieję, że udział niniejszym konkursie pozwoli wszystkim naszym Czytelnikom w ciągu najbliższych tygodni dodatkowo przygotować się na czas adwentu i Świąt Bożego Narodzenia oraz przyszluszczyć 1050- rocznicę Chrztu Polski! Pragniemy w ten zabawowy sposób zachęcić Państwa do przypomnienia sobie wiedzy o korzeniach naszej wiary i fundamentach chrześcijaństwa w Polsce.

Proponowany konkurs także wyrazem naszej tętności z rzeszą naszych wiernych Czytelników oraz okazją do złożenia

życzeń radosnego przeżywania zaczynającego się właśnie czasu adwentu i nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia!

## Pytania konkursowe:

### - Tydzień Pierwszy

Adwent (z łac. adventus – przyjście) oznacza w Kościołach chrześcijańskich okres trwający od niesporów czwartej z kolei poprzedzającej w Święto Bożego Narodzenia niedzieli do zmierzchu 24 grudnia, okres przypominający oczekiwanie na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa. Jednocześnie jest to czas poprzedzający pamiątkę pierwszego przyjścia – wcielenia, znanego pod nazwą narodzin Chrystusa. Tradycją w Kościele katolickim są odprawiane w tym okresie o świcie Msze zwane... Są to Msze ku czci Maryi Panny, na pamiątkę tego, że przyjęła Ona nowinę od archanioła Gabriela, zwiastującego, iż zostanie Matką Syna Bożego. Adwent, z punktu widzenia liturgii Kościoła katolickiego, można podzielić na dwa okresy: od początku adwentu do 16 grudnia (czas szczególnego oczekiwania na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa na końcu czasów) i od 17 grudnia do 24 grudnia (czas bezpośredniego przygotowania do uroczystości Narodzenia Pańskiego). W liturgii Kościoła katolickiego pierwsze czytania pochodzą z Księgi Proroka Izajasza i obrazują wyczekiwanie na przyjście obiecanego Zbawiciela.

**Pytanie:** Jak brzmi nazwa nabożeństw odprawianych w okresie adwentu?

- 1. Nieszpory; - 2. Roraty; - 3. Nabożeństwo różańcowe.

*Tekst i nagrody konkursu: Dariusz Długosz*

## GŁOS WOKÓŁ SPORTU

*Bogdan Usowicz*

☺ Ministrem sportu i turystyki w rządzie Beaty Szydło został Witold Bańka. 31-letni polityk przez kilkanaście lat był sprinterem. Reprezentował Polskę m.in. na mistrzostwach świata w Osace w 2007, gdzie drużynowo wywalczył brązowy medal. Z biegni zrezygnował w 2012 r.

☺ LE. Lech Poznań – Fiorentina 0:2. Mimo porażki mistrz Polski nie stracił jeszcze szans na awans z grupy, a mecz był wyrównany. Szans nie ma już natomiast w swojej grupie Legia. Club Brugge pokonał Legię Warszawa 1:0 i wicemistrz Polski żegna się z Ligą Europy definitywnie na ostatnim miejscu.

☺ Lider ekstraklasy Piast Gliwice wygrał w Białymstoku z Jagiellonią 2:0 i pewnie podąża po tytuł mistrza jesieni. Pozostałe wyniki 15 kolejki: Lech Poznań – Górnik Łęczna 3:1, Zagłębie Lubin – Wista Kraków 1:3, Cracovia – Śląsk Wrocław 4:1, Termalica Białystok – Podbeskidzie Bielsko-Biała 0:2, Ruch Chorzów – Lechia Gdańsk 3:2, Górnik Zabrze – Korona Kielce 0:1, Legia – Pogoń Szczecin 1:0.

☺ Reprezentacja Polski awansowała z 43. na 38. miejsce w rankingu Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej (FIFA). Po raz pierwszy w historii liderem została Belgia. Wyprzedza mistrzów świata Niemców i Argentynę.

☺ Niepowodzeniem zakończył się dla polskiej reprezentacji turniej Euro Ice Hockey Challenge. Polska przegrała z Austrią 2:4 w ostatnim meczu imprezy w Katowicach. Polacy zajęli trzecie miejsce (wcześniej przegrali ze Słowenią i odnieśli triumf z Koreą Południową).

☺ Siatkarze Asseco Resovia Rzeszów pokonali szwajcarską drużynę Dragons Lugano 3:0 w inauguracyjnym występie w grupie G Ligi Mistrzów. W grupie F siatkarze Lotosu Trefla pokonali z kolei serbską Vojvodinę NS Seme Nowy Sad także 3:0. Komplet punktów zgarnęła też nasza trzecia drużyna w LM – PGE Skra Bełchatów, która rozprawiła się na wyjeździe z Duklą Liberec 3:0.

☺ Polska pokonała Rosję 27:21 w rozgrywanym w Gdańsku turnieju piłkarzy ręcznych. W finale biało-czerwoni grali o pierwsze miejsce z Hiszpanią, która we wcześniejszym spotkaniu pokonała Szwecję 32:27.

☺ Polska i Szwecja wspólnie zorganizują mistrzostwa świata piłkarzy ręcznych w 2023 r.

☺ W przyszłym roku Polska będzie także gospodarzem mistrzostw Europy piłkarzy ręcznych (15-31 stycznia).

☺ Mariusz Wach przegrał w Kazaniu z Rosjaninem Powietkinem. Walka została przerwana w ostatniej, 12. rundzie z powodu kontuzji Wacha.

☺ Legendarny polski trener bokserki Feliks „Papa” Stamm będzie miał w Warszawie swój pomnik. Stoteczni radni wyrazili zgodę na jego wzniesienie w al. Drzewieckiego.

☺ Łyżwiarz szybki Jan Szymański czasem 3.39,79 ustanowił podczas zawodów w Calgary rekord Polski na 3000 m. Poprawił tym samym ubiegłoroczny wynik Konrada Niedźwiedzkiego.

☺ „Sekstant Expedition – Lodowe Krainy 2014-2015” zakończyła się sukcesem. Jacht „Barlovento II” powrócił do Polski po ustanowieniu światowego rekordu w swobodnej (bez wmarzania w lód) żegludze na północ. Nowy, należący do Polski, rekord dla jednostek sportowych to teraz 82°37,018’N.

☺ Zmarł Jerzy Sadek, piłkarz ŁKS. W drugiej połowie lat 60. był w trójce najlepszych napastników w Polsce, razem z Włodzimierzem Lubańskim z Górnika Zabrze i Janem Liberdą z Polonii Bytom. Miał 73 lata. Dla reprezentacji zdobył 6 goli w 18 meczach. W reprezentacyjnym debiucie strzelił bramkę Szkocji na Hampden Park i od razu przeszedł do legendy. Mówiono, że wolej Sadka rozewał siatkę. Dla ŁKS zdobył 69 goli w 213 meczach. Sadek zagrał w lidze holenderskiej, ale dano mu zgodę na wyjazd dopiero, kiedy miał 31 lat. Niecałe trzy sezony spędził w Haarlemie i Sparcie Rotterdam. □

**PIELGRZYMKA DO ZIEMI ŚW. - 23 KWIETNIA - 2 MAJA 2016**

*Polska Miłaja Katolicka, zaprasza do udziału w Pielgrzymce do Ziemi Świętej, którą organizuje w terminie wiosennych ferii szkolnych: od 22-kwietnia do 1-maja 2016 r.*

Program obejmuje najważniejsze miejsca związane z życiem Pana Jezusa: Betlejem, Nazareth, Kafarnaum, Jezioro Galilejskie, Górę Błogostawieństw, Kanę, Górę Tabor, Karmel, Betanię, Jerycho, Jordan, Tyberiadę, Morze Martwe, Qumran, Ein Karem i Jerozolimę.

**Pielgrzymka do Ziemi Św. to szczególnie rekolekcje w ojczyźnie Świętej Rodziny - tym razem nadto: w Jubileuszowym Roku Bożego Miłosierdzia.**

**Organizatorem i przewodnikiem oraz kierownikiem duchowym będzie Ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK we Francji.**

**Koszt całkowity Pielgrzymki wynosi 1350 euro.**

Obejmuje on przeloty, transfery, hotele, ubezpieczenie, trzy posiłki dziennie oraz wstępy. Ilość miejsc jest ograniczona - decyduje kolejność zgłoszeń. Lista zostanie zamknięta 31-stycznia 2016 r.

Zgłaszający się proszeni są o podanie dokładnych danych osobistych: nazwisko, imię (imiona - jak w paszporcie), numer paszportu z datą jego ważności, adres a także datę urodzenia (wymaganą przez ubezpieczenie). Przy zgłoszeniu należy uiścić wstępną kwotę 500 euro. Czek należy wystawić na «Aumônerie Polonaise» z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Ziemi Św.».

**Zgłoszenia prosimy kierować na adres: Ks. dr Krystian Gawron, Polskie Seminarium w Paryżu, 11, rue Jules Guesde, 92-130 Issy les Moulineaux. Tel. 01 46 45 79 79 lub 06 27 96 36 40; e-mail: sempoil.paris@gmail.com** □



fot. Z. Adamczak

### **Polityka rodzinna... ciąg dalszy ze str. 8**

Jest jeszcze druga sprawa, interesująca z pewnością Polonię, która ma tu kontakt z krajem przede wszystkim poprzez placówki dyplomatyczne. Czy w korpusie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, naszpikowanym np. wciąż niemałą liczbą agentów służb komunistycznych, można się spodziewać zmian?

Jeżeli chcemy, by dyplomaci realizowali interes państwa, a nie partii politycznych, to te zmiany są konieczne. Mamy doskonałą wiedzę jak te zmiany powinny przebiegać. Zresztą sygnalizowały nam to organizacje polonijne na całym świecie. Były to konkretne zarzuty, dotyczące konkretnych placówek. I nie chodziło tu o jakieś personalne animozje, ale o np. brak realizacji pewnych zadań, dla których placówkę stworzono.

- Z tego wynika, że zmian należy oczekiwać właściwie wszędzie. Ale jakie Pan widzi najpilniejsze potrzeby, jakich zmian możemy oczekiwać w najbliższej perspektywie, co będzie realizowane np. z wyborczych obietnic w pierwszej kolejności?

W najbliższym czasie musimy równolegle prowadzić dwa działania. Po pierwsze skierowanie do Laski Marszałkowskiej projektów

przygotowanych jeszcze przed wyborami i prezentowanych przez kandydata na premiera, panią. Beatę Szydło. W grudniu powinny trafić pod obrady Sejmu i procedowanie, nie dłuższe niż 3 miesiące, projekty podwyższenia kwoty wolnej od podatku, dodatku w wysokości 500 zł na dziecko, czy pomocy dla seniorów. Równolegle należy przeprowadzić działania kontrolne, czyli tzw. audyt i to w każdej dziedzinie! Bo tak na dobrą sprawę, do dzisiaj, nawet nie znamy do końca prawdziwego stanu państwa. Jako członek Komisji Skarbu Państwa nie dostałem od dotychczasowego rządu odpowiedzi na wiele pytań do niego kierowanych. Np. o kontrakty spółek skarbu państwa z podmiotami prywatnymi. Ministrowie i zarządy spółek zastanią się dotąd tajemnicą handlową, ale chodzi przecież o wydawanie pieniędzy publicznych.

- Czy realizacja obietnic wyborczych będzie uzupełniona także nowymi podatkami dla znalezienia pieniędzy, o których się mówiło, czyli opodatkowaniem np. transakcji bankowych i supermarketów?

Jest to ze sobą mocno związane. Bez reformy podatków nie są możliwe inne reformy. Tutaj chodzi o równe traktowanie wszystkich podmiotów. Dotychczas mieliśmy bowiem do czynienia z sytuacją, w której podatki płać najbiedniejsi, a najbogatsze podmioty, w tym banki - zwłaszcza te z kapitałem obcym, czy wielkie centra handlowe, owych podatków unikały i wyprowadzały zyski zagranicę. Tutaj nie chodzi o karanie kogokolwiek, ale o doprowadzenie do normalności i równego traktowania wszystkich podmiotów wobec prawa.

- Czy będzie mowa o powtórzeniu w Polsce ostatnich, zafatuszowanych wyborów samorządowych?

To sami mieszkańcy gmin, powiatów i województw informowali o tym, że podczas ostatnich wyborów samorządowych doszło do niesamowitej ilości fałszerstw wyborczych. Znamy przypadki, że nie zgadzały się ilości dotyczące kilkudziesięciu tysięcy głosów! Jeżeli powołane do zbadania tego komisje

potwierdzą takie fakty, to dla dobra demokracji i funkcjonowania państwa pozostaje tylko opcja ponownej weryfikacji wyborczej.

- Czym będzie się Pan zajmował w Sejmie nowej kadencji?

Chcę nadal pracować w Komisji Skarbu Państwa i jest to dla mnie komisja nr 1, bowiem tam gdzie są pieniądze, tam jest potrzebna ścisła kontrola.

- A Pana Zespół parlamentarny przeciwdziałania ateizacji?

Nie możemy sobie pozwolić na to, aby ktokolwiek w Polsce, w dodatku a publiczne pieniądze w jakikolwiek sposób szczydził, ośmieszał, czy wręcz prześladował kogokolwiek ze względu na jego wyznanie. A tak w Polsce, gdzie większość społeczeństwa przyznaje się do katolicyzmu, niestety było. Sponsorowano instytucje i projekty, które szczydziły z Kościoła katolickiego, nas samych i naszej wiary.

- I jeszcze pytanie o to, na czym Panu jako postowi szczególnie będzie zależało w tej kadencji Sejmu?

Jest to polityka rodzinna. To jest coś co jest i musi być osią rozwoju naszego państwa. Tylko wtedy, kiedy będziemy mieli silną rodzinę, kiedy nasza młodzież nie będzie musiała emigrować za pracę, kiedy młodzież będzie miała wizję realizacji swojej kariery w kraju, mamy szansę na rozwój i odzyskanie blasku naszego kraju.

- A na koniec... Czy Pani Beata Szydło będzie premierem przez całą kadencję Sejmu i czy nie przeszkadza panu, jako postowi z północy kraju, ten obecny „desant” rządowy z południa Polski?

Mam nadzieję, że Beata Szydło będzie premierem nie przez cztery, ale przez osiem lat, bo mamy wiele projektów długoterminowych. A jeśli chodzi o „desant” z południa to myślę, że nie jest to żaden problem, ponieważ ci z południa Polski uwielbiają spędzać wakacje na północy, więc znają i problemy jakie ma Polska północna... □

Rozmawiali:

Bohdan Dobosz i Paweł Osikowski

## BOŻE NARODZENIE I SYLWESTER W DOMACH

**LA FERTÉ SOUS JOUARRE**

• **24 grudnia:** – Uroczysta wieczerza wigilijna – g. 19.00; – Pasterka – g. 23.00.

• **25 grudnia:** – śniadanie świąteczne – godz. 9.00; – Msza św. w Uroczystość Bożego Narodzenia – godz. 11.00; – Obiad świąteczny – godz. 12.30.

Cena za całość – 100€; lub Wigilia 35€; Nocleg + śniadanie 35€; Boże Narodzenie obiad świąteczny 30€. Dojazd własnym pojazdem.

• **31 grudnia:** – Msza św. na zakończenie roku – godz. 19.00; – Uroczysta kolacja – godz. 20.30. Cena bez noclegu 65€; Nocleg + śniadanie 90€

**Maison de la Mission Catholique Polonaise Fondée par Anna et Stanislas Kozłowski**

31, rue d'Hugny, 77260 La Ferté sous Jouarre, tel./fax: 01 60 22 03 76; e-mail: pmk.laferte@free.fr; www.pmkjouarre.blogspot.fr

**KORSYKA**

• **24/25 grudnia:** – Uroczysta polska Wigilia – Pasterka – Msza Bożonarodzeniowa.

**Pobyt:** pełne wyżywienie – w dzień zwykły – 30 €; w dzień świąteczny (Wigilia, I i II dzień Świąt) – 60 €. Do tej sumy należy dodać cenę pokoju.

• **31 grudnia** – Msza



## Tylko prawda was wyzwoli

*Wprowadzamy w czyn wielką strategię obrony życia (św. Jan Paweł II).*

Przebywając ostatnio w Polsce miałam możliwość uczestniczenia w Kongresie „Św. Jan Paweł II patronem obrońców życia i rodziny”, zorganizowanym przez Polską Federację Ruchów Obrony Życia i Polskie Stowarzyszenie Obrońców Życia Człowieka, który odbył się w Krakowie – Łagiewnikach 17 października b.r.

Po Mszy św., w intencji obrony życia, w kaplicy, przy grobie św. Faustyny, słowo wprowadzające, na otwarcie Kongresu, wygłosił ks. kard. Stanisław Dziwisz, Metropolita Krakowski. Pozdrawiając przybyłych, podkreślił wielką rolę dla narodu, Polski i Kościoła organizacji oraz ludzi broniących życia. „Czujemy zagrożenie rodziny również w Polsce, (...) dlatego trzeba stawiać na rodzinę, jako na najważniejszą rzecz i bronić dziecka nienarodzonego” – podkreślił kardynał.

Następnie, przez aklamację, przyjęto List od uczestników Kongresu, skierowany

do Papieża Franciszka – z prośbą, by św. Jan Paweł II został ogłoszony Patronem obrońców życia i rodziny.

Poczym prof. Bogdan Chazan w swoim referacie pt. Lekarze w obronie życia mówił m.in. jak współcześnie próbuje się utrwać wizerunek lekarza, jako agencji usługowej, w której ma on być pozbawiony sumienia, ma być poprawny politycznie; gdzie nie liczy się dziecko, jako wartość, ale jedynie jego „jakość”. Klauzula sumienia, stanowiąca prawo człowieka do wolności sumienia, potwierdzona w odniesieniu do lekarzy niedawnym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, z której ma prawo korzystać także dyrektor i jednocześnie lekarz jest teraz jeszcze bardziej sprecyzowana w Konstytucji RP, ale nadal nie jest rozwiązana dla farmaceutów, dla aptek. Profesor ubolewał, że lekarze – katolicy – rzadko korzystają z klauzuli sumienia w obawie przed „zamaskowanymi represjami” (np. pierwsi na liście do

zwolnienia...). Strategia lęku zarządzana jest odgórnie. Ale, tak na prawdę jest tylko jeden lęk – zakończył prof. Chazan – Bojaźń Boża. Powinniśmy dawać odważnie świadectwo, nawet kosztem własnej kariery.

Z dużą uwagą i satysfakcją słuchałam wystąpienia dr Wandy Póttawskiej – „najbliższej osoby w duszpasterstwie rodziny współpracującej z ks. Karolem Wojtyłą” – jak powiedział kard. Dziwisz, na temat: Św. Jan Paweł II obrońca pięknej miłości. Była to opowieść o ks. Wojtyłę i Jego pracy – od okresu studenckiego i wybuchu II wojny światowej, poprzez tajne seminaria duchowne, święcenia i wyjazd ks. Karola na studia do Rzymu; o otwartej walce komunistycznych władz w Polsce z Kościołem, Bogiem i ludźmi po 1945 r., wprowadzeniu permissywnych ustaw; – o rozwodach oraz legalizacji aborcji. Po powrocie do Polski ks. Wojtyła prowadził duszpasterstwo uniwersyteckie i dla lekarzy. Starał się ukazywać wówczas wartość człowieka i całą prawdę o nim, pokazywać, kim jest – że nie jest byle kim, że jest osobą i ma Boże pochodzenie. Człowiek nie jest zwierzęciem ani rzeczą, lecz osobą stworzoną przez Boga. Praca ks. K. Wojtyły i jego współpraca ze świeckimi owocują później publikacją *Miłość i odpowiedzialność*. Wskazywał tam, na potrzebę zbudowania cywilizacji miłości i życia, tak, by nikomu nie przyszło do głowy zabijać nienarodzonego dziecka. Ale niestety demoralizacja w narodzie trwa, mówiła dr Póttawska. Jesteśmy na arenie walki dobra ze złem. Jak bardzo ludzie są zastraszeni, jak wielu brak odwagi cywilnej. Jan Paweł II uczył, że bez Chrystusa nie rozumie się człowieka – kim jest, skąd się wziął i dokąd zmierza? Niech każdy zwiększa sumę dobra, a naród będzie lepszy, mówił przyszły papież. Kochał wszystkich bez wyjątku, to była Jego tajemnica. Osądzał sprawy, a nie ludzi. Głosił, że tylko prawda was wyzwoli. Otworzył studium teologii rodziny, by zmienić świadomość ludzi wykształconych. Na koniec swojego wystąpienia dr Póttawska apelowała, o wracanie do takich wartości jak Bóg, Honor, Ojczyzna.



# POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ WE FRANCJI

św. na zakończenie roku; Uroczysta kolacja i powitanie Nowego Roku. Bal przy dźwiękach polskiej i korsykańskiej muzyki.

**Pobyty:** pełne wyżywienie: w dzień zwykły – 30 €; w dzień świąteczny – 60 €; wieczór sylwestrowy – 60 €. Do tej sumy należy dodać koszt pokoju. Ceny pokoi na stronie internetowej: [www.maison-saint-hyacinthe.com](http://www.maison-saint-hyacinthe.com). Podróż we własnym zakresie.

## Maison Saint Hyacinthe

20200 Santa Maria Di Lota, Lieu Dit Miomo BASTIA; tel.: 04 95 33 28 29; e-mail: [mshcorse@yahoo.com](mailto:mshcorse@yahoo.com); [www.maison-saint-hyacinthe.com](http://www.maison-saint-hyacinthe.com)



## LOURDES

• **24/25 grudnia:** – Polskie Boże Narodzenie: Uroczysta Wigilia, Pasterka – posiłki świąteczne i rodzinna atmosfera.

**Pobyty:** Pełne wyżywienie – 52 €. Cena bez obiadu – 42 €.

• **31 grudnia: – 1 stycznia 2016:** Możliwość spędzenia Sylwestra i Nowego Roku w Sanktuarium Matki Bożej. Podróż

we własnym zakresie.

## Maison de la Mission Catholique Polonaise BELLEVUE

Route de Bartrès, 65 100 Lourdes; tel. 05 62 94 91 82;

e-mail: [pmk-lourdes@club-internet.fr](mailto:pmk-lourdes@club-internet.fr); [www.pmk Lourdes.blogspot.fr](http://www.pmk Lourdes.blogspot.fr)

Ks. prof. dr hab. Paweł Bortkiewicz przedstawił z kolei temat: Współczesne wyzwania bioetyczne w świetle „*Evangelium Vitae*”. Był to temat trudny, ale spróbuję wskazać kilka jego myśli. Od początku – mówił ks. profesor – bioetyka rozwijała się w dwóch nurtach: – modelu biocentrycznego (etyka ekologiczna, ochrony zwierząt...) i modelu bioetyki antropocentrycznej (największe zagrożenie życia pochodzi od człowieka, na przykład przez budowanie postaw przeciwnych poczęciu życia, czy użycie płodów do tworzenia niektórych szczepionek...). Jan Paweł II postrzegał ciąg dziejowy tych zagadnień. Różne problemy to normy. I tak np. mocą prawa, to, co nie do przyjęcia z punktu widzenia moralności staje się jednak obowiązującą „normą”. Odrzuca się tajemnicę człowieka na rzecz produktu, przedmiotu: – „Mamy prawo do posiadania dziecka”, za wszelką cenę; „Mój brzuch jest moją własnością”.

Personalizm chrześcijański, to antropologia adekwatna – opierająca się na wartości człowieka, jako osoby stworzonej przez Boga, na Jego obraz i podobieństwo. To ewangelia życia, sensu życia, ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci.

Prof. dr hab. Alicja Crześkowiak przedstawiła natomiast referat na temat: Prawna ochrona życia dziecka poczętego na tle nauczania św. Jana Pawła II. Przedmiotem wystąpienia była prezentacja głównych problemów związanych z kwestią obrony życia – stanowiącą dla św. Jana Pawła II jedno z najważniejszych zadań Pontyfikatu. Jestem Papieżem Życia powiedział o sobie Ojciec Św., gdyż prawo do życia, od poczęcia do naturalnej śmierci było dla niego prawem nadrzędnym wśród wszystkich praw człowieka. Kompleksową analizę dotyczącą wartości życia ludzkiego, jego nienaruszalności, powinności jego ochrony, współczesnych form zamachów na życie, przede wszystkim w formie aborcji i eutanazji, zawarł św. Jan Paweł II w Encyklice *Evangelium Vitae*, ogłoszonej w 1995 r. Wskazał w niej, że życie ludzkie od chwili poczęcia do

naturalnej śmierci jest dobrem absolutnym, ma zatem charakter święty i nienaruszalny, w którym odzwierciedla się nienaruszalność samego Stwórcy (...). Życie, pierwsze pośród dóbr człowieka, jest, co podkreślał Ojciec Święty, dobrem wszystkich i dla wszystkich (...). Bronić życia – pisał św. Jan Paweł II – to bronić godności osoby.

Obszerny i bardzo bogaty treściowo referat obejmował wiele kwestii, w tym odniesienia do prawa naturalnego oraz godności każdego człowieka, będącej podstawą prawa do życia. „Nie zabijaj to moralna zasada zapisana w sumieniu człowieka, która obejmuje bezwarunkowo wszystkich i wszędzie bez wyjątku” – nauczał Jan Paweł II. Aborcją jest każde zabicie dziecka poczętego, jeszcze nienarodzonego, bez względu na sposób jego poczęcia, motywacje – głosił Ojciec Święty i uznawał aborcję za przestępstwo, za legalną eksterminację poczętych istnień ludzkich. Przeciwdziałał się legalizacji aborcji i wskazywał na konieczność otoczenia dziecka poczętego, jeszcze nienarodzonego, prawną ochroną. Wzywał prawodawców do uchwalania ustaw chroniących życie człowieka od momentu poczęcia. Występował przeciwko tzw. prawu do aborcji, eksperymentom na embrionach. I nawoływał – nie zabijaj, ale (...) chroń życie i szanuj godność ludzką każdego człowieka, niezależnie od jego rasy czy religii, od poziomu inteligencji, stopnia świadomości czy wieku, zdrowia czy choroby. Podkreślał, że poszanowanie życia ludzkiego od momentu poczęcia jest fundamentem współżycia między ludźmi i między narodami. Cywilizacja, która odrzuca bezbronnego, zasługuje na miano barbarzyńskiej. Ojciec Święty apelował do nas, do każdego z nas: Szanuj, broń, miłuj życie i służ życiu – każdemu życiu ludzkiemu. Budujmy cywilizację miłości opartą na szacunku dla godności każdego człowieka i respektowaniu jego praw, wśród których prawem najważniejszym jest prawo do życia.

Następnie, dr inż. Antoni Zięba wygłosił referat pt. Św. Jan Paweł II inicjatorem modlitw w obronie życia człowieka. 7 czerwca

1979 r. w Kalwarii Zebrzydowskiej Ojciec Św. wezwał naród polski do modlitwy za Rodzinę polską, by dawała życie i była wierna nienaruszalności życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, ze względu na podstawowe dobro człowieka. Prelegent mówił o Krucjacie Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci – zapoczątkowanej w 1980 r. i jej owocach. Przypominał słowa Jana Pawła II: „Walczyście, aby każdemu człowiekowi przyznano prawo do narodzenia się”.

Marta Dziębańska-Karpińska w swoim wystąpieniu zatytułowanym: Matki: mężne czy szalone?, przytoczyła historię dwudziestu dwóch kobiet, które odmówiły aborcji świadomie narażając własne życie. Szczęśliwie przeżyły. Wielka wiara i miłość uratowały im życie i życie ich dzieci.

## W kolejnej sesji odbyły się dwa panele dyskusyjne.

1. Przyszłość Europy – cywilizacja życia czy kultura śmierci z udziałem Jakuba Bątkowskiego, sekretarza generalnego Europejskiej Federacji dla Życia i Godności Człowieka „One of Us” i parlamentarzystów z Parlamentu Europejskiego: posła Marka Jurka, prof. Mirosława Piotrowskiego i Jadwigi Wiśniewskiej.

2. Walka o prawo do życia sprawą najważniejszą – z udziałem dr Pawła Wośickiego, prezesa Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia, Mariusza Dzierżawskiego – z Fundacji PRO – Prawo do Życia, Pawła Kwaśniaka – Centrum Wspierania Inicjatyw dla Życia i Rodziny, Teresy Kapela – Europejska Federacja Rodzin Katolickich oraz ks. Tomasza Kancelarczyka – Bractwo Matych Stópek.

Należy podkreślić, że Kongres odbył się w 20 rocznicę ogłoszenia encykliki *Evangelium Vitae* i był wielkim wołaniem o obronę życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci. Oby ten głos, przypominający nam nauczanie św. Jana Pawła II ustyszeli ustawodawcy i otoczyli prawną ochroną, tak współcześnie atakowane, każde życie ludzkie. □

dr Anna Łucka



Rekolekcje w Ars

## W tytularne święto zgromadzenia...

ks. Tomasz Mikulak SChr

*„Królestwo Chrystusowe raz jeszcze odnowi świat i potężnieć będzie, jako panowanie prawdy i życia, świętości i łaski, sprawiedliwości, miłości i pokój” (Sługa Boży kard. August Hlond, Słowo wstępne do «Ruchu katolickiego», prasowego organu Akcji Katolickiej).*

Każdego roku słowa te towarzyszą nam – Chrystusowcom, duchowym synom kard. Hlonda – w celebrowaniu uroczystości Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, tytularnej uroczystości zgromadzenia. W tym dniu bowiem pragniemy modlić się za siebie wzajemnie i za całą wspólnotę, by Chrystus – Pan całego wszechświata miał nas w swojej opiece oraz nieustannie udzielał swoich łask i darów w dalszym rozwoju. O to modlitewne wsparcie ośmielamy się nieustannie prosić naszych Parafian, Przyjaciół, Dobroczyńców oraz Was, drodzy Czytelnicy... Bo w naszych sercach rodzi się wciąż pragnienie poświęcenia się na szczytną służbę Bożego królestwa prawdy, pokoju i zbawienia (por. formuła profesji zakonnej, UidTChr, g2) a zadanie to wcale niełatwe..., zatem wspomniana prośba o modlitewne towarzyszenie, zatem ciągła praca nad sobą: doskonalenie się w cnotach i walka z wadami.

Przeżywamy, a raczej zbliżający się już do końca, Rok Życia Konsekwowanego daje nam znakomitą okazję, by ów trud pracy nad sobą podejmować, by doświadczać radości z życia całkowicie poświęconego Panu. Jest to czas, w którym dziękujemy Bogu Ojcu, że nas powołał do pójścia za Jezusem w pełnym posłuszeństwie Jego Ewangelii i w służbie Kościołowi, że wlał w nasze serca Ducha Świętego dającego nam radość i sprawiającego, że świadczymy całemu światu o Jego miłości i miłosierdziu. Jest to czas spoglądania w przeszłość z wdzięcznością, poszukiwania i powracania do pierwszej gorliwości, przeżywania teraźniejszości z pasją oraz przyjęcia przyszłości z nadzieją (por. list Ojca Świętego Franciszka do osób konsekrowanych na rozpoczęcie Roku Życia Konsekwowanego). Pomagają w tym przeżywane rokrocznie zakonne rekolekcje i comiesięczne dni skupienia: w tym szczególnym czasie nasze doroczne ćwiczenia duchowe odbyliśmy na ziemi uświęconej postępowaniem świętego Proboszcza z Ars a prowadzący je nasz zakonny Współbrat, ks. Wiesław Wójcik SChr, dyrektor Instytutu Duszpasterstwa Emigracyjnego i krajowy moderator Ruchu Apostolatu Emigracyjnego bardzo mocno zachęcał do powracania do tej gorliwości, którą pałaliśmy w pierwszych chwilach pobytu w zgromadzeniu (nowicjat, seminarium). Ks. Mariusz Urbanowski SChr, ojciec duchowny naszego zakonnego seminarium i ks. prof. Paweł Bortkiewicz SChr przybywając do nas każdego miesiąca i przewodząc naszym skupieniom, jak również przybyły we wrześniu br. do pracy w Aulnay sous Bois, poprzedni ojciec duchowny seminarium ks. Piotr Lizoń SChr, przypominali i przypominają o wierności zakonnym ślubom i konstytucjom, o wierności pobożnym praktykom wpisanych w nasze życie duchowe i zapisanych w Ustawach i Dyrektorium Towarzystwa Chrystusowego. Poszczególne praktyki stanowiły tematy kolejnych ascetycznych konferencji. Ich wierne i gorliwe spełnianie pomaga nam dobrze, ofiarnie oraz pięknie realizować nasze powołanie i duszpasterską postęgę, która dzięki głębokiemu życiu modlitwy staje się bardziej efektywna i owocna. Ta wierność i gorliwość zaś pozwoli faktycznie realizować

duchowy testament Założyciela, który do naszych starszych Współbraci na zakończenie pierwszych powojennych rekolekcji mówił: „Idźmy na całego – z Bogiem i Matką Najświętszą! Wszystko dla Boga! Wszystko dla dusz! Wtedy skrytalizuje się duch zakonny, duch totalnego oddania się dla Boga i dusz zbawienia. [...] Oddajcie się, więc na całego Bogu i polskiemu ludowi! Wtedy to wszystko sprowadzi na was błogosławieństwo Boże.” (z przemówienia kard. Augusta Hlonda wygłoszonego 24 sierpnia 1945 r. na zakończenie rekolekcji zakonnych w Towarzystwie Chrystusowym).

Nasza osobista formacja to tylko jeden z aspektów przeżywania tego szczególnego roku. Ponadto staraliśmy się wtaczać bądź organizować przeróżne spotkania osób, które, na co dzień potwierdzają swoje całkowite oddanie się Chrystusowi przez życie według rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. O niektórych inicjatywach można było przeczytać w naszym tygodniku. Ks. Ryszard Fyda SChr, co roku bierze udział w święto Ofiarowania Pańskiego w spotkaniu osób konsekrowanych archidiecezji Dijon z okazji, obchodzonego w tym dniu od 1997 roku, Dnia Życia Konsekwowanego. Na tegoroczne obchody tego dnia do kaplicy Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bruay La Buissière zaprosiliśmy „polonijne” wspólnoty zakonne i na wspólnej modlitwie z parafianami zgromadzili się pracujący w tej wspólnotce Chrystusowcy i felcjanek, oblaci z Vaudricourt, sercanki z Fouquières-les-Béthune, mieszkająca w Haillicourt wdowa konsekrowana oraz ks. Władysław Dobroć SChr z Dunkierki, zakonny Współbrat miejscowych duszpasterzy (zob. T. Mikulak, «Nowsze i starsze tradycje w parafii Bruay La Buissière», GK LVII|2015, nr 8|2578, s. 14-15). Podobne spotkanie dla osób konsekrowanych dekanatów Pays de la Lys i Béthune-Bruay, w którym uczestnicy spotkania z Bruay mogli się ponownie spotkać odbywało się 10 dni później w Karmelu w Fouquières-les-Béthune.

Szczególny wymiar mają te inicjatywy, które zachęcają do gorliwej i ufniej modlitwy za powołanych do służby Bożej i o nowe i święte powołania. Wieloletnia inicjatywa o nazwie «Monastère Invisible (Niewidzialny Klasztor)» w archidiecezji Dijon w Roku Życia Konsekwowanego zaproponowała modlitwę w intencji zakonnych wspólnot działających na terenie tej archidiecezji. Skoro od 25 lat „na stałe” opiekujemy się Polonią z departamentu Côte d’Or (obecnie ks. Ryszard Fyda SChr) to w programie modlitwy znalazła się prośba w intencji dzieł Towarzystwa i o nowe powołania: byliśmy „omadlani” w miesiącu kwietniu br. Już po raz drugi na początku maja gościliśmy w naszych parafiach w regionie paryskim, jak i na północy Francji młodszych Współbraci – kleryków naszego seminarium ze swoimi moderatorami. Poza dzieleniem się świadectwem powołania i zachęcaniem do modlitwy za siebie, za tych wszystkich, których Pan powołał do wyjątkowej służby dla siebie oraz o nowe powołania i o odwagę do pójścia za Bożym wołaniem dla wielu młodych, zaproponowali naszym parafianom „Duchową adopcję powołanych”, czyli codzienną modlitwę za wstawiennictwem bł. Jerzego Popie-



Kard. August Hlond



Dzień skupienia Bruay la Buissière

łuski w intencji młodego człowieka, którego Pan powołuje do Towarzystwa „Chrystusowego, by dobrze rozeznał swoje powołanie...

*Panie Jezu Chryste, który powołałeś bł. księdza Jerzego Popiełuszkę do świętej posługi kapłańskiej w Twoim Kościele. Przez Jego wstawiennictwo zawierzam Ci serce i drogę życia tego, którego wzywasz do służby Tobie w Towarzystwie Chrystusowym. Wspieraj go, Panie, w dobrym rozeznaniu powołania, umacnij jego wiarę, utwierdź w dobrym i strzeż przed wszelkim złem.*

*Maryjo, Królowo Towarzystwa Chrystusowego, otaczaj opieką wezwanych przez twój Syna do służby Bogu i Polonii Zagranicznej.*

*Seigneur Jésus Christ Toi qui as appelé le bienheureux Père Jerzy Popiełuszko au service sacré en tant que prêtre dans Ton Église. Par son intercession je Te confie le cœur et le chemin de vie de celui que Tu appelles à Ton service à la «Societas Christi». Soutiens-le dans un discernement de la vocation, fortifie sa foi, affermis-le dans le bien et protège-le du mal.*

*Vierge Marie, Reine de la «Societas Christi», entoure de Ta protection tous ceux qui sont convoqués par Ton Fils au service de Dieu et des Polonais du monde entier ».*

(zob. «We Wspólnocie polonijnej Bruay La Buissière», GK LVII[2015] nr 26[2596], s. 19).

Polonijne spotkania i pielgrzymki organizowane przez katolickie organizacje działające w Nord i Pas-de-Calais również akcentowały przeżywanie w Kościele Rok Życia Konsekwowanego. Dzień skupienia dla katechetek w Blangy sur Ternoise pozwolił na zapoznanie się z dziełem życia św. Teresy od Jezusa (w 500 rocznicę jej urodzin) oraz działalnością Instytutu Świeckiego *Notre Dame de Vie* opartym na duchowości karmelitańskiej a katechetkom towarzyszyli chrystusowcy i felcjanki z Bruay oraz kapłan ze zgromadzenia Misjonarzy Świętej Rodziny z Calonne Ricouart (zob. T. Mikulak, «Dzień skupienia dla katechetów», GK LVII[2015], nr 15[2585], s. 17) a na dorocznej pielgrzymce Polonii z północnej Francji zauważyć można liczny zastęp osób zakonnych: poza kapłanami diecezjalnymi byliśmy obecni my – Chrystusowcy (i stanowiliśmy najliczniejszą reprezentację), a także oblaci, pallotyni oraz żeńskie wspólnoty felcjerek, sercanek a także posługujące pośród włoskich emigrantów Siostry Misjonarki Maryi Niepokalanej Królowej Pokoju. (T. Mikulak, «Pèlerinage des Polonais du Nord et Pas-de-Calais à Dadizele»,

‘Regarde en marche. Paroisse Saint-Joseph en Haute-Deûle’ nr 223, s. 4) Te ostatnie w październiku 2015 r. obchodziły 25-lecie swojej obecności w Montigny en Ostrevent, gdzie duszpasterską posługę dla wspólnoty francuskiej i osób polskiego pochodzenia sprawuje ks. Andrzej W. Sowowski SChr. Podobny jubileusz naszej stałej obecności i duszpasterskiej posługi przeżywali Polacy w Dijon (zob. R. Fyda, «Wszystko dla Boga i Polonii. 1990-2015», GK LVII[2015], nr 34[2604], s. 16-17). Poznawaniu różnych form duchowości (np. ignacjańskiej) służyło również powierzanie innym zgromadzeniom prowadzenia parafialnych rekolekcji i dni skupienia w okresie Wielkiego Postu: odbywający się w sobotę 14 marca br. parafialny dzień skupienia w Les Gautherets poprowadziły siostry C.P.C.R. z Chabeuil (zob. T. Tobys, «Rekolekcje w parafii St Vallier», GK LVI[2015], nr 13[2583], s. 15). Dodajmy również, że zaangażowaliśmy się w „sprowadzenie” na teren jednej z francuskich diecezji polskich sióstr karmelitanek (zob. R. Fyda, «Beaune: Nowa fundacja polskich Karmelitanek», GK LVII[2015] nr 35[2605], s. 19).

Braterskie spotkania, mniej lub bardziej formalne, pozwalały na wzajemne umacnianie się w powołaniu a przede wszystkim więzi braterskich (co też w pewnym sensie stanowi nasze duchowe dziedzictwo, bo przecież Kardynał Założyciel przypominał, byśmy byli jedno – *un unum sitis* i by między nami nie było dali). Dlatego staramy się uczestniczyć w comiesięcznych skupieniach i dorocznych zakonnych rekolekcjach, dlatego pozytywnie odpowiadamy na apel naszego Przetozonego Generalnego i bierzemy udział w wakacyjnych dniach wspólnoty w Domu Głównym w Poznaniu. Bo podczas takich spotkań można uczyć się prawdziwej radości. Radości, do której zachęca papież Franciszek: zachęca on nas do radosnego przeżywania naszego powołania, naszej zakonnej konsekracji i do ukazywania piękna życia całkowicie poświęconego Bogu (por. List Okólny do osób konsekrowanych z 2 lutego 2014 r. Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego).

Módlmy się, więc za siebie wzajemnie, byśmy wiernie realizowali powołanie, jakim nas Bóg obdarzył, abyśmy mogli budować Boże królestwo tutaj, na ziemi, królestwo, które raz jeszcze „odnowi świat i potęgnać będzie, jako panowanie prawdy i życia, świętości i łaski, sprawiedliwości, miłości i pokoju” (Sługa Boży kard. August Hlond) i abyśmy mogli się spotkać kiedyś w niebie. □





## Dourges

*Prace konserwatorskie w kościele Św. Stanisława.*

**K**olejna umowa polskiej parafii w Dourges z polskim Ministerstwem Kultury i Dziedzicą Narodowego pozwoliła na renowację balasek i ławek prezbiterium kościoła Św. Stanisława, gdzie znajduje się zabytkowy ołtarz „Kaplica Bożego Narodzenia” Jana Szczepkowskiego.

Prace zostały przeprowadzone we wrześniu i październiku

przez dwóch polskich konserwatorów, pod kierownictwem prof. hab. Janusza Smazy.

Ks. proboszcz Leszek Wojciechowski i Edmond Oszczak, prezes Stowarzyszenia Opieki nad kościołem Świętego. Stanisława, serdecznie dziękują wszystkim parafianom, którzy przyjęli pracowników na posiłki i w jakikolwiek inny sposób wnieśli swój wkład w całe przedsięwzięcie.

W latach 2016 i 2017 zostaną odnowione kolejne elementy drewniane kościoła, takie jak konfesjonat, ambona i chrzcielnica. □

*Edmond Oszczak*



## Ploërmel – bunt, prowokacja, impas?

*Odwiedziłem niedawno to dziesięcioletnie miasto w Bretanii ze względu na rozpętaną burzę medialną wokół pomnika Świętego Jana Pawła II, jaki stanął na mijsu publicznym.*

**M**edia donosiły o kolejnych odwołaniach: od trybunału departamentalnego do regionalnego i wreszcie do Sądu Najwyższego Francji. Wobec instancji sądowych przeciwnicy pomnika musieli się zidentyfikować: chodzi o lokalne, nb. znikome ugrupowanie trockistowskie i wolnomysłcielskie. Ciekaw reakcji mieszkańców zapytałem, ot – pierwszego spotkanego na rynku człowieka – Gdzie jest «ten pomnik»? Zostałem dokładnie i życzliwie poinformowany. Zagadnąłem zatem: «Więc wam go zabierają?». Odpowiedź była zdecydowana: «Mowy nie ma! My na to nie pozwolimy!»

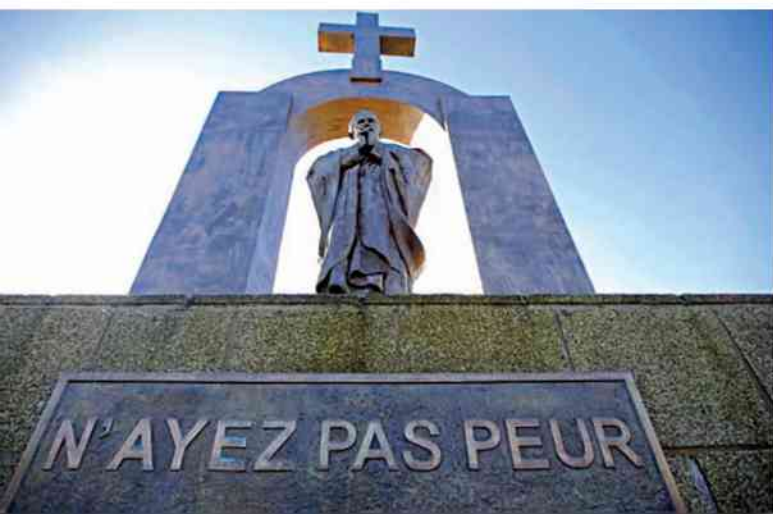
Pomnik Zouraba Zeretelliego (rektora Akademii Sztuk Pięknych w Moskwie) prezentuje się dosyć skromnie, ale godnie. Nad figurą Świętego Jana-Pawła II rzeźbiarz umieścił «tuk przy mierza» zwieńczony krzyżem. Napis na cokole jest krótki: «Nie lękajcie się!» Otoczenie parkingowe – schludne. Po wystawieniu pomnika miasto naprawdę ożyło; wzmożł się ruch turystyczny, zapelniały się bary i restauracje. Miasto stało się głośnie. Ale cóż, dla niektórych pomnik stał się «solą w oku». Dwukrotna profanacja tym bardziej «obudziła wrażliwość» mieszkańców, którzy nadziwić się nie mogą, że do chwili obecnej «nie wykryto sprawców». Mimo więc wyroku Najwyższego Trybunału, żeby usunąć pomnik, nikt nie ma odwagi go tknąć, bo doszłoby do

rozruchów i obecne władze miejskie z pewnością przepadłyby w najbliższych wyborach.

Postanowiłem zagadnąć na temat pomnika lokalnego duszpasterza; akurat kończył celebrację Sakramentu Matrzeństwa. Rozmawialiśmy krótko. Potwierdził, że mieszkańcy Ploërmel dobrze wiedzą kim są przeciwnicy pomnika, ale (na razie) nie reagują i pozostają zmobilizowani. Francuski ksiądz powiedział mi, że mer miasta i w ogóle władze miejskie wcale nie konsultowały w sprawie pomnika ani biskupa, ani duszpasterzy. Była to osobista inicjatywa samego mera! Nb. obecny mer jest już trzecim z kolei po tym, który podjął decyzję. Ówczesny mer popełnił błąd administracyjny ponieważ podjął decyzję bez konsultacji z radnymi, a nadto – też sam – zdecydował wyasygnować sześć tysięcy euro na postawienie cokotu. I ten właśnie błąd administracyjny był koronnym argumentem dla oskarżycieli, którzy wnieśli sprawę. Trudno się więc dziwić instancjom sądowym różnego szczebla. Procedura administracyjna rzeczywiście nie została zachowana.

Jakie rozwiązanie? Argument prawno-administracyjny zderza się z argumentem społecznym... bądź co bądź przyszłych wyborców! Jak na razie, zarysowały się dwie próby wyjścia z impasu: 1. pozostawienie pomnika, ale z usunięciem znaku krzyża i 2. wykupienie terenu publicznego przez grupę społeczną tak by pomnik stanął na terenie prywatnym. Pierwsze rozwiązanie zostało wykluczone przez medialny protest nie tylko wierzących: «Czyżby zamierzano usuwać znaki krzyża ze wszystkich pomników poległych za Francję?» Wykluczył to także prawostawny twórca – Zeretelli. Wyraźnie orzekł, że nie pozwoli by ktokolwiek poprawiał jego dzieło! Pozostaje drugie rozwiązanie. Ówczesny mer założył stowarzyszenie obrońców pomnika, które zbiera fundusze, żeby wykupić teren publiczny od miasta, tak by pomnik stał na terenie prywatnym! Aktualny mer Ploërmel i radni z pewnością będą podejmowali decyzję z całą pewnością już razem. Jestem przekonany, że przeważy realizm wyborczy. □

*ks. dr Krystian Gawron  
wiceprezydent PMK we Francji*



# Grupy rodzinne Al-Anon

*Alkoholicy i nadużywający alkoholu przyciągają sporo uwagi i pocęczeństwa, ale i ich rodziny, i przyjaciele cierpią z powodu długotrwałych skutków alkoholizmu. Tymczasem zdrowienie rodziny oraz przyjaciół może być równie istotne dla zdrowienia alkoholika.*

„Alkoholizm jest chorobą... rodzinną. Dlatego tak ważne jest, aby rodzina wspierała leczenie alkoholika, i równie ważne jest, aby sama angażowała się we własne leczenie. Leczenie rodziny alkoholika zmniejsza niebezpieczeństwo tego, że dzieci powtórzą model chorej rodziny i wejdą w niezdrowe związki” – tyle mówią fachowcy.

Od blisko 35 lat rodziny i przyjaciele alkoholików w Polsce dzielą się doświadczeniem i nadzieją z innymi, aby rozwiązywać wspólne problemy. Wspólnota Al-Anon jest przekonana, że alkoholizm jest chorobą rodziny i że zmiana nastawienia może wspomóc proces zdrowienia.

Zdrowienie rodziny ma miejsce na cotygodniowych mitingach Grup Rodzinnych Al-Anon.

Polska Wspólnota Al-Anon obchodziła w tym roku swój jubileusz – na początku września br. w Jastrzębiej Górze. Duchowo łączyliśmy się ze wszystkimi grupami polskojęzycznymi na świecie. Pozdrawiamy polskojęzyczne grupy w Paryżu.

W złocie 35- lecia Al-Anon wzięło udział ponad 1000 osób. Liczba uczestników zlotów wzrasta z każdym jubile-

uszem. To optymistyczna informacja, że wzrasta też liczba osób, która czerpie i daje swoje doświadczenie, siłę i nadzieję tak bardzo potrzebne wciąż cierpiącym rodzinom i przyjaciołom alkoholików. Na zlocie było radośnie, wspomnieniowo, sentymentalnie. Radość ze spotkania i zdrowienia, ze skutków alkoholizmu, emanowała od uczestników. Seniorzy podzielili się wspomnieniami ze skromnych początków wspólnoty. Niejedna łza wzruszenia popłynęła. W pokoju pamiętek można było obejrzeć kroniki regionów.

Można było wziąć udział w wielu mitingach (w programie było ich 16).

Jeżeli ktoś w twoim otoczeniu pił lub pije nadmiernie alkohol, a ty z tego powodu cierpisz przyjdź na spotkanie AL-Anon.

## Adres:

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godz. 20. Sala parafialna przy kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu (m° Concorde; tel. 06 13 56 63 68).

Grupa ta obchodzi 20- lecie dzielenia się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją.

Uroczysty miting odbędzie się 24 listopada 2015 w sali Św. Józefa.

Spotkania odbywają się w każdy czwartek przy kościele św. Genowefy (Paryż – 18, rue Claude Lorrain, metro Exelmans).

Ela z Olsztyna



## Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczne im. Jana Pawła II

Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczne im. Jana Pawła II działające przy PMK w Paryżu przyjmuje zapisy na następujące kursy/formacje:

**1. Studium Nauk o Rodzinie** – aktualnie w przygotowaniu.

**2. Studium Architektury Ogrodów, Wnętrz i Florystyki – wykłady i ćwiczenia**

4-semestralne Studium przybliży nowoczesne trendy w kształtowaniu przestrzeni, pozwala na przyswojenie problematyki projektowania i urządzania wnętrz i terenów zieleni. Zajęcia mają postać wykładów i ćwiczeń. Zajęcia weekendowe: Piątek 19<sup>30</sup>-22<sup>00</sup>. Sobota 9<sup>00</sup>-16<sup>00</sup>. Niedziela 9<sup>00</sup>-13<sup>00</sup>.

**3. Kurs na Mediatora Sądowego**

Celem kursu jest zdobycie wiedzy i umiejętności w rozwiązywaniu sporów i konfliktów za pomocą mediacji. Podczas szkolenia uczestnik uczy się metod rozpoznawania, negocjacji i klasyfikowania konfliktów. Uczestnicy po pozytywnym zaliczeniu szkolenia otrzymują dyplom wraz z załącznikiem określającym zakres nabytej wiedzy i umiejętności, który daje uprawnienia do wpisu na listę mediatorów w sprawach karnych. Uzyskują zawód Mediatora. Zajęcia weekendowe: Piątek 19<sup>30</sup>-22<sup>00</sup>. Sobota 9<sup>00</sup>-16<sup>00</sup>. Niedziela 9<sup>00</sup>-13<sup>00</sup>.

**4. Konwersatoria z podstaw wiedzy filozoficzno-teologicznej (studium formacyjne)**

Konwersatoria mają na celu prezentację tematyki z zakresu filozofii, etyki, antropologii, polityki, teologii. Skierowane jest do wszystkich zainteresowanych proponowanym tematem i podjętą na zajęciach

problematyką. Zajęcia raz w miesiącu od poniedziałku do piątku w godz. 19<sup>30</sup>-22<sup>00</sup>.

**5. Kurs komputerowy AutoCAD – dla architektów i projektantów**

Kurs odbywa się na komputerach mobilnej pracowni komputerowej posiadającej licencje oprogramowania uprawniające do prowadzenia szkoleń. Jest to 12 stanowisk w pełni przystosowanych do pracy. Na stacjach zainstalowane są najnowsze wersje oprogramowania. Po ukończeniu kursu jest możliwość przystąpienia do egzaminu poprzedzającego wydanie międzynarodowego certyfikatu Autodesk Certified Profesional. Certyfikaty wydawane są przez uprawnioną firmę szkoleniową i są honorowane na całym świecie. Liczba miejsc ograniczona. Zajęcia tygodniowe kończące się egzaminem.

**6. Sztuka etykiety i konwersacji – konwersatoria i warsztaty**

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z podstawami wiedzy ze sztuki etykiety, nabycie umiejętności praktycznego stosowania zasad etykiety, odkrycie znaczenia etykiety dla kształtowania i realizacji życia zawodowego (etykieta w biznesie), rodzinnego, towarzyskiego, a także doskonalenia kultury życia społecznego. Zajęcia od poniedziałku do piątku w godz. 19<sup>30</sup>-22<sup>00</sup>.

Szczegółowe informacje w sekretariacie Studium 263 bis, rue Saint Honoré 75001 Paris oraz na stronie: [www.aapcparis.eu](http://www.aapcparis.eu)

Zapisy w sekretariacie Studium we wtorki i czwartki w godz. 9<sup>30</sup>-12<sup>30</sup> i 16<sup>00</sup>-19<sup>00</sup>. Tel. 01 42 60 66 58; e-mail: [studiumkul@free.fr](mailto:studiumkul@free.fr).

Zajęcia będą odbywać się w Seminarium Polskim w Issy-les-Moulineaux, 11 rue Jules Guesde.

**WSPARCIE** okotoprodowe, laktacyjne.  
Przygotowanie do porodu i rodzicielstwa.  
E-mail: akademiaprzyszlegorodzica@gmail.com;  
Tel. 06 42 46 70 59.

**Dr Danuta Baranowicz-Schouker**  
**chirurgien-dentiste**  
33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle  
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15  
(mówimy po polsku)

### TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.  
**Tel. 06 98 58 86 36**



Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,  
alkohol kieruje Twoim życiem

*Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholików*

Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem – **alkohol**.

**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek  
w godzinach od 19<sup>30</sup> do 21<sup>30</sup>**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris – metro Exalmans)

**Anonimowość** jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików

## GŁOS KATOLICKI

### PRZYJACIELE

|                           |              |
|---------------------------|--------------|
| Mme Hautot Krystyna -     | 70€          |
| M Janski Erwin -          | 70€          |
| Mme Kubiak Jadwiga -      | 35€/pół roku |
| M Kupczak Stanislas -     | 70€          |
| M Werstler François -     | 60€          |
| M Michalski Edmond -      | 80€          |
| Mme Blachuta Maria -      | 70€          |
| Mme Dyczko Daniela -      | 35€/pół roku |
| M Jabłoński Bernard -     | 35€/pół roku |
| M Lodej Joseph -          | 81,60€       |
| Mme Makowski Ewa -        | 70€          |
| Mme Vacherand Mirosława - | 80€          |
| M Psota Jan -             | 35€/pół roku |
| Ks. Frelich Jan -         | 150€/2 lata  |
| Mme Makosz Therese -      | 70€          |
| Mme Józefczyk Jeanne -    | 40€/pół roku |
| Mme Pomykaj Halina -      | 70€          |

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK  
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,  
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

**PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:  
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...  
Poradnictwo legalne

**Luxsus** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI -  
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

**TEL.: 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!**



**CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY**

91, rue de Prony 75017 PARIS  
Linia metra nr. 3 stacja Pereire  
RER C, stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.  
Stawki wg. cennika Sécurité Sociale.  
Stosujemy zasadę Tiers payant  
(karta vitale).

**01.44.29.79.89**  
info@cpdprony.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.  
Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

**Mówimy po polsku**

### – TŁUMACZENIA –

**Stanisław Bocianowski – dr Prawa**  
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym  
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż  
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

## AL-ANON ALATEEN

Grupy rodzinne Al-Anon  
Nadzieja dla krewnych  
i przyjaciół alkoholików

**Anonimowość jest podstawową za-  
sadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!**  
Tel: 06 26 45 56 46

**Al-Anon** jest wspólnotą kobiet i męż-  
czyzn, na życie których wpływa picie  
alkoholu członka rodziny lub bliskiej  
osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą  
wiele uczynić, aby pomóc zarówno so-  
bie jak i osobie mającej problem z al-  
koholem. **Spotkania odbywają się w  
każdy wtorek o godzinie 20**  
(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu  
– metro: Concorde)

**Grupa Alateen** spotyka się w drugi i ostatni  
wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

### PORADNIA PSYCHOLOGICZNA

przy Parafii polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorain  
przyjmuje bezpłatnie,  
w niedzielę o godz. 17.00.

### OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Zając Elżbieta i Jan - Lille - 100€  
Zoter Janina - Lille - 20€

**Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”**

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise,  
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na CCP 1268-75 N Paris

## GŁOS KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

**UWAGA!** Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłosze-  
nia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10  
słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie  
internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w za-  
leżności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz.  
9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

**Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa**

**POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE**  
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24  
**Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC**

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku  
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)  
Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku  
Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: [josefa.bazincourt@gmx.fr](mailto:josefa.bazincourt@gmx.fr)



1200p58

**USŁUGI  
TRANSPORTOWE**

- WYWÓZ GRUZU
- TRANSPORT MATERIAŁÓW
- PRZEPROWADZKI

**KONTAKT:**

06 25 42 75 12

**E-MAIL:**[ksochacki@ymail.com](mailto:ksochacki@ymail.com)

1260p79

**SPECJALISTA - GINEKOLOG - POŁOŻNIK****Dr J. Tomikowski**

4 bis, rue de Lyon, 75012 Paris, m°: Gare de Lyon; bus: 57, 20, 63, 65  
tel. **01 40 34 13 18; 06 80 01 94 06;**  
e-mail: [dr.jerzytomikowski@orange.fr](mailto:dr.jerzytomikowski@orange.fr)

- ECHOGRRAFIA /USG/ PŁODOWE 1-SZY, 2-GI, 3-CI TRYMESTR CIĄŻY
- DIAGNOSTYKA PRENATALNA; - USG MACICY, JAJNIKÓW, JAJOWODÓW;
- BEZPŁODNOŚĆ; - PROWADZENIE CIĄŻY; - PROBLEMY OKRESU PRZEKWITANIA;
- KOLPOSCOPIA, WYKRYWANIE I PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW DRÓG RODNYCH

1274p75

**❁ TRANSPORT - AUTOLAWETA****NA TERENIE CAŁEJ RANCJI.****- PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU****Tel. 06 30 40 49 49 (Jarek)****- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE  
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.****T. 06 98 42 59 75**

1271p74

**Rozliczenia księgowe.****06 62 90 02 39**

0802p80

**Grupy rodzinne Al-Anon**

Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

**AL-ANON – GRUPA „ŚWIATEŁKO”**

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie  
alkoholu **członka rodziny lub bliskiej osoby.**

**Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem.** Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postęp może się dokonać według twojego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abyś wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK o godz. 20<sup>00</sup>**  
w salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016  
Paris (M° Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

**Bilety autokarowe i samolotowe****Janosik SINDBAD**

**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi**  
**tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12<sup>45</sup>), Reims (14<sup>45</sup>), Metz (17<sup>00</sup>)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16<sup>00</sup> - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

**POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU**

[www.zaginieni.pl](http://www.zaginieni.pl), e-mail: [itaka@zaginieni.pl](mailto:itaka@zaginieni.pl) tel. (00 48) 22 654 70 70

**Radosław Windys**

28 października 2015 r. w Tuluzie (Francja) zaginął Radosław Windys. Zaginiony ma 29 lat, 193 cm wzrostu i niebieskie oczy. Zaginiony oddał się z hotelu „M” w Tuluzie. W dniu zaginięcia był ubrany w jeansy, ciemnogrnatową kurtkę z materiału, czarne buty sportowe.



Ktośkolwiek widział **Radosława Windysa** lub ma jakiegokolwiek informacje o jego losie proszony jest o kontakt z **ITAKĄ - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych** pod całodobowym numerem: +48 22 654 70 70. Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: [itaka@zaginieni.pl](mailto:itaka@zaginieni.pl). Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Radosława Windysa** oraz innych zaginionych: [www.zaginieni.pl](http://www.zaginieni.pl)

**Masz problem z piciem?****Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!****Wykaz mityngów AA w Paryżu:**

**Niedziele** godz. 17.00: 3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

**Wtorki** godz. 19.30: 18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

**Środy** godz. 19.30: 20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

**Czwartki** godz. 19.30, 11, Ville St-Jacques (kod: 0911), 75014 Paris, M° Saint-Jacques.



**Tygodnik polski za granicą**  
(*Hebdomadaire de l'émigration polonaise*)

N° 41 (2611): 22. 11. 2015

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (*La Mission Catholique Polonaise en France*) – tel. 01 55 35 32 32  
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: [vkot@club-internet.fr](mailto:vkot@club-internet.fr), [vkot@sfr.fr](mailto:vkot@sfr.fr) | [www.glos-katolicki.eu](http://www.glos-katolicki.eu)

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 10.11.2015

Inf. o prenumeracie na str. 3



**Association Pomost-Passerelle**

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

### Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej, 263 bis, rue Saint Honoré.

**Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.**

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □



## PROGRAM

23 – 29 listopada 2015

### PONIEDZIAŁEK 23 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Wieś to też Polska 9<sup>25</sup> Słowo Życia 9<sup>30</sup> Vatican Magazine 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 11<sup>30</sup> Felieton 11<sup>40</sup> Nuty nadziei – dokument 11<sup>50</sup> Retrospekcja 11<sup>55</sup> Święty na każdy dzień 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Sól ziemi 13<sup>20</sup> Koncert życzeń 14<sup>10</sup> Historia nadziei – film 15<sup>40</sup> Dokument 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Sanktuaria polskie 16<sup>30</sup> Tydzień z Ziemi Św. 16<sup>50</sup> Reportaż 17<sup>20</sup> Święty na każdy dzień 17<sup>30</sup> Spotkanie Rodziny RM 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski Punkt Widzenia

### WTOREK 24 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Polski Punkt Widzenia 8<sup>35</sup> Słowo Życia 8<sup>40</sup> Reportaż 9<sup>10</sup> Dokument 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Jak My to widzimy 10<sup>45</sup> Tydzień z Ziemi Świętej 11<sup>05</sup> Mocni w wierze 11<sup>35</sup> Felieton 11<sup>45</sup> Dokument 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Zanim się zakochasz – program publicystyczny 13<sup>35</sup> Dokument 13<sup>55</sup> Święty na każdy dzień 14<sup>00</sup> Wędrówka w nieznane – film 15<sup>30</sup> Reportaż 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Po co nam wykopaliska? – dokument 16<sup>40</sup> Aktualności akademickie WSKSiM 16<sup>45</sup> Dokument 17<sup>20</sup> Nuty nadziei – dokument 17<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Anioł Pański 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 19<sup>25</sup> Święty na każdy dzień 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski Punkt Widzenia

### ŚRODA 25 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Polski Punkt Widzenia

8<sup>40</sup> Słowo Życia 8<sup>45</sup> Dla dzieci 9<sup>00</sup> Nasz Max i jego przygoda z Biblią – serial 9<sup>30</sup> Aktualności WSKSiM 9<sup>35</sup> Sanktuaria polskie 9<sup>55</sup> Święty na każdy dzień 10<sup>00</sup> Póki nadzieja – dokument 11<sup>10</sup> Program edukacyjny 11<sup>25</sup> Felieton 11<sup>35</sup> Reportaż 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Dokument 14<sup>40</sup> Reportaż 15<sup>00</sup> Podróż Ojca Św. Franciszka do Afryki 17<sup>00</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Anioł Pański 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 19<sup>25</sup> Święty na każdy dzień 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup>, Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski Punkt Widzenia

### CZWARTEK 26 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 11<sup>25</sup> Felieton 11<sup>35</sup> Dokument 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Reportaż 13<sup>20</sup> Misjonarze Afryki – reportaż 13<sup>45</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 14<sup>45</sup> Dokument 15<sup>30</sup> Podróż Ojca Św. Franciszka do Afryki 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Program rozrywkowy 16<sup>35</sup> Dokument 17<sup>20</sup> Dokument 17<sup>25</sup> Przegląd Źródła 17<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Anioł Pański 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 19<sup>25</sup> Przegląd Niedzieli 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski Punkt Widzenia

### PIĄTEK 27 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 11<sup>25</sup> Felieton 11<sup>35</sup> Reportaż 11<sup>55</sup> Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Dokument 13<sup>10</sup> Podróż Ojca Św. Fran-

ciszka do Afryki 13<sup>45</sup> Święty na każdy dzień 13<sup>50</sup> Dokument 14<sup>45</sup> Słowo Życia 14<sup>50</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 16<sup>35</sup> Dokument 17<sup>15</sup> Podróż Ojca apostolska Św. Franciszka do Afryki 18<sup>00</sup> Anioł Pański 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Westerplatte Młodych 18<sup>55</sup> Przegląd Niedzieli 19<sup>00</sup> Warto zauważyć w mijającym tygodniu 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>40</sup> Polski Punkt Widzenia

### SOBOTA 28 LISTOPADA

6<sup>30</sup> Podróż Ojca Św. Franciszka do Afryki 9<sup>00</sup> Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Felieton 10<sup>30</sup> Święty na każdy dzień 10<sup>35</sup> Polski Punkt Widzenia 11<sup>00</sup> Dla dzieci 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Dokument 13<sup>00</sup> Słowo Życia 13<sup>15</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 14<sup>25</sup> Dla dzieci 15<sup>00</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 18<sup>00</sup> Anioł Pański 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedokończone 19<sup>25</sup> Przegląd Niedzieli 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski Punkt Widzenia

### NIEDZIELA 29 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Słowo Życia 8<sup>05</sup> Polski Punkt Widzenia 8<sup>30</sup> Bł. ks. Jerzy Popiełuszko – reportaż 8<sup>55</sup> Święty na każdy dzień 9<sup>00</sup> Dla dzieci 9<sup>15</sup> Felieton 9<sup>25</sup> Dokument 10<sup>00</sup> Podróż apostolska Ojca Św. Franciszka do Afryki 13<sup>40</sup> Koncert życzeń 14<sup>30</sup> Ocalić Winstona – film 16<sup>00</sup> Podróż Ojca apostolska Św. Franciszka do Afryki 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Vatican Magazine. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń



**TYLKO POLSKIE FILMY**

Legalnie i bezpłatnie na [www.polvod.pl](http://www.polvod.pl)





## UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

### KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP



## PROGRAM TV

23 - 29 listopada 2015

### PONIEDZIAŁEK 23 LISTOPADA

7<sup>05</sup> Regiony z Historią – dokument 7<sup>25</sup> Sto minut wakacji – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Polonia w Komie 11<sup>05</sup> Tańczący z naturą – dokument 11<sup>35</sup> Tygodnik.pl – magazyn 12<sup>25</sup> Polska z Miodkiem – felieton 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> Ranczo – serial 14<sup>25</sup> Teatr Telewizji – Cud mnie-mamy czyli Krakowiacy i Górale 16<sup>25</sup> Naszaarmia.pl – magazyn 16<sup>55</sup> Rezydencja – telenowela 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> Kulturalni PL – magazyn 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Regiony z Historią – dokument 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Cisza nad rozlewiskiem – serial 21<sup>50</sup> Polonia w Komie 22<sup>05</sup> Polonia 24 22<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>40</sup> Róże Gali 2015 0<sup>45</sup> Rezydencja – telenowela 1<sup>20</sup> Sto minut wakacji – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### WTOREK 24 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Polonia w Komie 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> Strażacy – serial 14<sup>20</sup> Róże Gali 2015 15<sup>25</sup> Astronarium – magazyn 16<sup>00</sup> Hala odłotów 16<sup>55</sup> Rezydencja – telenowela 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>50</sup> Polska z Miodkiem – felieton 17<sup>53</sup> Nożem i widelcem – magazyn 18<sup>05</sup> Alchemia zdrowia i urody – magazyn 18<sup>20</sup> Nie ma jak Polska – magazyn 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Informacje kulturalne 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Ojciec Mateusz – serial 21<sup>40</sup> Polska z Miodkiem – felieton 21<sup>50</sup> Polonia w Komie – magazyn 22<sup>05</sup> Polonia 24 22<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>40</sup> Bezsensowność 0<sup>45</sup> Rezydencja – telenowela 1<sup>15</sup> Żegnaj Rockefeller – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### ŚRODA 25 LISTOPADA

7<sup>25</sup> Znak Orła – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Polonia w Komie 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> Cisza nad rozlewiskiem – serial 14<sup>25</sup> Bezsensowność 15<sup>30</sup> Jak to działa

– magazyn 16<sup>00</sup> Tygodnik Kulturalny 16<sup>55</sup> Rezydencja – telenowela 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> Okrasa łamie przepisy – magazyn 18<sup>25</sup> Studio Wschód 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Wilnoteka – magazyn 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>30</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Egzamin z życia – serial 21<sup>50</sup> Polonia w Komie 22<sup>05</sup> Polonia 24 22<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>40</sup> Po prostu 0<sup>45</sup> Rezydencja – telenowela 1<sup>15</sup> Znak Orła – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### CZWARTEK 26 LISTOPADA

7<sup>05</sup> Flesz historii – reportaż 7<sup>25</sup> Awantura o Basię – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Polonia w Komie 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> M jak miłość – serial 14<sup>20</sup> Egzamin z życia – serial 15<sup>15</sup> Wilnoteka – magazyn 15<sup>35</sup> Po prostu 16<sup>35</sup> Do zobaczenia w Krakowie – reportaż 16<sup>55</sup> Rezydencja – telenowela 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>50</sup> Polska z Miodkiem – felieton 17<sup>55</sup> Maktowicz w podróży – magazyn 18<sup>25</sup> Saga rodów – magazyn 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Informacje kulturalne 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>55</sup> Determinator – serial 21<sup>50</sup> Polonia w Komie 22<sup>05</sup> Polonia 24 22<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>40</sup> Służby specjalne – serial 0<sup>30</sup> Polska z Miodkiem – felieton 0<sup>45</sup> Rezydencja – telenowela 1<sup>15</sup> Awantura o Basię – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### PIĄTEK 27 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Polonia w Komie 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Na sygnale – serial 13<sup>25</sup> M jak miłość – serial 14<sup>25</sup> Determinator – serial 15<sup>20</sup> Co nam w duszy gra 16<sup>20</sup> Kocham Kino – magazyn 16<sup>55</sup> Załoga Eko – magazyn 17<sup>20</sup> Polonia w Komie 17<sup>30</sup> Reportaż 17<sup>55</sup> Program rozrywkowy 18<sup>25</sup> Tykociński Kosmos 18<sup>55</sup> Na sygnale – serial 19<sup>25</sup> Cafe Historia 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>30</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Na dobre i na złe – serial 21<sup>50</sup> Polonia w Komie 22<sup>05</sup>

Polonia 24 22<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>40</sup> Wino truskawkowe – komedio-dramat 1<sup>30</sup> Kotysanka z łezką – film 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

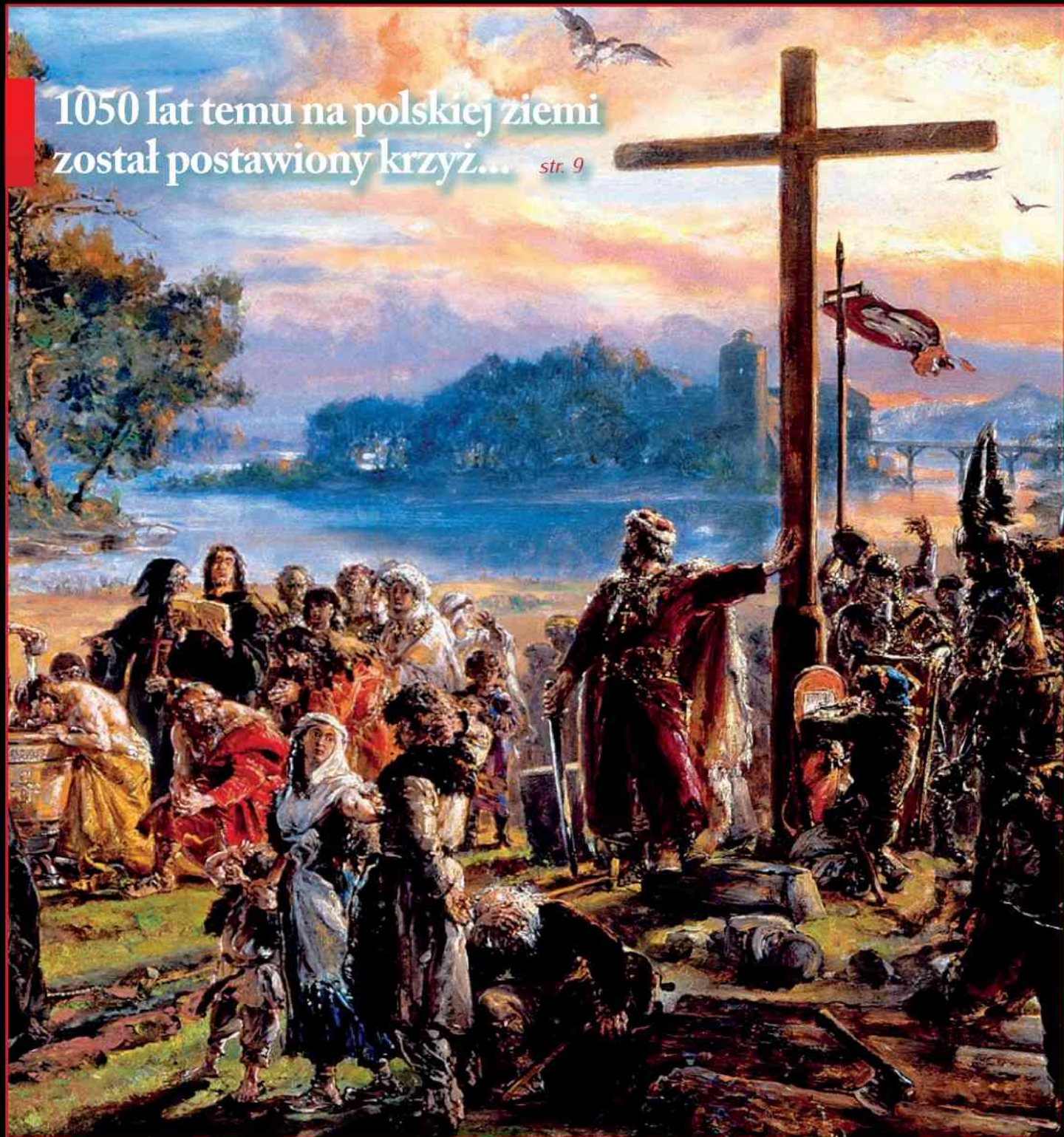
### SOBOTA 28 LISTOPADA

8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>05</sup> Pejzaż bez Ciebie – koncert Marka Grechuty 11<sup>00</sup> Polonia w Komie 11<sup>20</sup> Polonia 24 11<sup>50</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>50</sup> Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 13<sup>10</sup> Ojciec Mateusz – serial 14<sup>00</sup> Na dobre i na złe – serial 15<sup>00</sup> Ostatnia książka Ryszarda Kapuścińskiego – dokument 16<sup>00</sup> Kulturalni PL – magazyn 17<sup>00</sup> Słownik polsko@polski 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> M jak miłość – serial 18<sup>50</sup> Tygodnik.pl – magazyn 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>30</sup> Pogoda 20<sup>45</sup> Strażacy – serial 21<sup>40</sup> Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 22<sup>05</sup> Farba – dramat 23<sup>55</sup> Skarby prowincji – reportaż 0<sup>15</sup> Słownik polsko@polski 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### NIEDZIELA 29 LISTOPADA

8<sup>40</sup> Polska z Miodkiem – felieton 8<sup>50</sup> Astronarium – magazyn 9<sup>20</sup> Załoga Eko – magazyn 9<sup>50</sup> Ziarno – magazyn 10<sup>20</sup> Doktor Murek – serial 11<sup>25</sup> Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 11<sup>45</sup> Między ziemią a niebem – magazyn 12<sup>00</sup> Anioł Pański 12<sup>15</sup> Między ziemią a niebem – magazyn 12<sup>45</sup> Pod Tatrami – reportaż 12<sup>55</sup> Czekamy na Światowe Dni Młodzieży 13<sup>00</sup> Msza Święta – kościół św. Barbary w Katowicach – Giszowiec 14<sup>20</sup> Program rozrywkowy 15<sup>25</sup> Okrasa łamie przepisy – magazyn 15<sup>55</sup> Alchemia zdrowia i urody – magazyn 16<sup>05</sup> Skarby prowincji – reportaż 16<sup>25</sup> Retromania – magazyn 16<sup>55</sup> Tańczący z naturą – dokument 17<sup>25</sup> Polska z Miodkiem – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> M jak miłość – serial 18<sup>50</sup> Racja stanu 19<sup>25</sup> Opole 2009 na bis 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>30</sup> Pogoda 20<sup>45</sup> Ranczo – serial 21<sup>40</sup> Teatr Telewizji – Noc listopadowa 23<sup>35</sup> Pamiętaj o mnie – koncert życzeń 23<sup>55</sup> Racja stanu 0<sup>25</sup> Opole 2009 na bis 0<sup>40</sup> Polska z Miodkiem – felieton 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości. □

1050 lat temu na polskiej ziemi  
został postawiony krzyż... str. 9



Jan Matejko - Zaprowadzenie chrześcijaństwa



**G.S. Distribution**

Polska internetowa hurtownia materiałów elektrycznych we Francji

**web: [www.gsd-elec.fr](http://www.gsd-elec.fr)**

tel. 06 40 72 66 41; e-mail: [contact@gsd-elec.fr](mailto:contact@gsd-elec.fr); **MÓWIMY PO POLSKU!**

szybka realizacja zamówień: do 24h; dostawa gratis od 250€

lub odbiór osobisty z magazynów w Pantin (93) lub w Méru (60)

zniżki aż do - 60%



Disjoncteur Hager  
Prix TTC 7,00€



Ampoule B2  
Prix TTC 0,90€



Prise 2P+Tb  
Prix TTC 2,48€